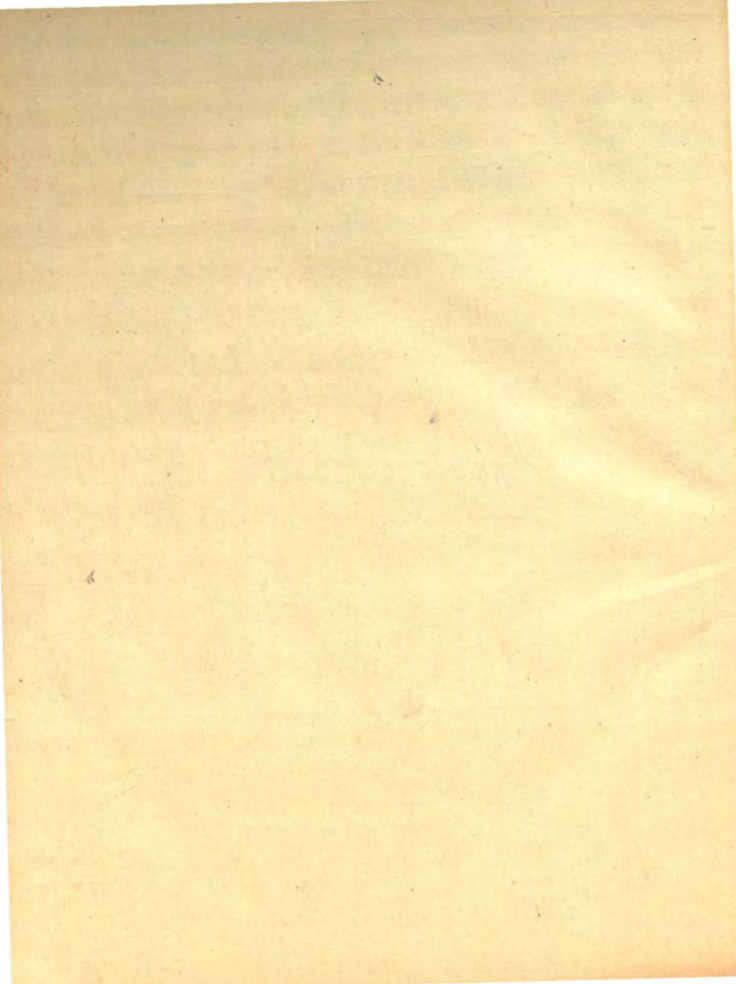




КНИГА СЕДМА И ОСМА * 1946 г.

АЗ СЛУЖА

ОРГАН НА БЪЛГАРСКИ МЛАДЕНШКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ



ОБЛАСТНИТЕ КОНФЕРЕНЦИИ И ПЪРВИЯ ЧЕРВЕНОКРЪСТКИ КОНГРЕС

Български младежки Червен кръст е една от най-старите младежки организации у нас. В своя 25 годишен път тя не веднаж е срещала сериозни премеждия, не веднаж са правени опити да бъде тя впрегната в противонародни акции и когато е давала непоколебим отпор, намесвали са се грубо в нейния живот, за да я огънат. Младежкият Червен кръст не се подаде на фашистките посегателства и той бе заличен през 1942 година.

Целта на прогерманската организация „Бранник“ беше не само формалното разтуряне на БМЧК, с което да се освободи пътя на стремително настъпващия фашизъм. Надеждата на фашистите беше да могат да превърнат всеки червенокръстец в активен съучастник в противонародната фашистка политика. Напразни надежди! Вместо безрезервна подкрепа, каквато фашистите очакваха от членовете на нашата организация, посрещна ги здрав, непоколебим отпор.

Но не само политически цели преследваше „Бранник“ с включването на нашата организация като колективен член. Фашистките ръководители не бяха далеч и от комерчески интереси. С заличаването бяха задигнати от „Бранник“ целия инвентар, цялата материална част на организацията и всичките ѝ имоти. Две години бяха достатъчни, за да не могат да бъдат издирени всички тях ценни материали.

Поради всичко това възстановяването на организацията след 9 септември вървеше едва ли не с всички трудности, каквато среща една току що образувана организация.

Близко една година изграждането на организацията протичаше повече тихийно, безплатно. Отделните клонове по самоинициатива, активизирани от някой деен червенокръстец, започваха своята дейност плахо, без връзки дори с клона от съседното училище, а камо ли с Върховното управление. А и самото Върховно управление поставено пред огромни задачи, въпреки вложените всички налични сили не винаги бе в състояние да се справи с трудностите. Не бе малка и липсата на подготвени кадри.

Но с течение на времето организацията навлезе в период на усилено организационно затягане. С всеки изминал ден се чувствуваше якото разрастване на членската маса. В началото на настоящата календарна година Върховното управление имаше сведения за едва 700 възстановени клона. Към края на месец март те бяха вече над 1500.



При това положение Върховното управление реши да свика във всички областни градове областни червенокръстки конференции. До средата на месец май конференциите бяха проведени на всякъде. С какво се занимава тези конференции и какво показва те?

На конференциите се изясни характера на нашата организация. Най-напред Българският младежки Червен кръст е **хуманна организация**. Обич към човека, всеотдайни грижи към него — ето към какво се стремят младежите червенокръстци.

Нашата организация се вдъхва от най-светлите принципи на демокрацията. Тя е напълно демократична. В нея всички органи от най-ниските, та до Върховното управление трябва да бъдат и са изключително избираеми. Съобразявайки се с този основен принцип на всяка народна организация и отчитайки резултатите от проведените конференции Върховното управление на Българския младежки Червен кръст реши, че са на лице всички условия, за да бъде свикан — за пръв път в живота на организацията — **конгрес на младите червенокръстци**. Конгресът ще се състои в края на октомври или началото на ноември в София. С допълнителни инструкции, особено в началото на идущата учебна година, Върховното управление ще даде необходимите разяснения и нареждания по конгреса. Необходимо е, обаче, червенокръстците да почнат да се готвят усилено още от сега за това най-голямо събитие в живота на организацията в нейното 25 годишно съществуване.

Единодушно се възприе на конференциите, че нашата организация е и може да бъде само една **надпартийна** организация. Това значи, че на нея не могат да се поставят политически цели, не може да бъде връжана в услуга на която и да е политическа партия. Но бидейки надпартийна ние сме съвременен една **антифашистка** организация. За нас фашизмът е едно човешко зло, докарало на света реки от кръв и неизброими жертви. И, ако не се води безпощадна борба с него, то е в състояние отново да подпали пожара на войната. Ето защо **младежите червенокръстци са в първите редици на борбата срещу фашизма**. Те няма да допуснат тяхната любима организация да стане прикритие на злостни фашисти и саботьори. Мястото на такива не е в нашата среда и ако случайно са се промъкнали някъде, то ние незабавно ще се справим с тях и ще парализираме техните противонародни намерения.

Под знамето на тези наши светли идеали се нареждат нови и нови млади сили. Днес нашата организация обхваща 2800 клона с 100,900 члена.

Нашата любима организация видимо се разраства.

Задачата ни сега е да впрегнем всички сили, за да подготвим нашия пръв конгрес. Да затегнем организационно нашите клонове и да привлечем нови членове. Там където няма образувани още клонове областните управления и местните червенокръстки съвети да поемат грижата за установяване и развиване дейност, но не са влезли във връзка с Върховното управление и да им се помогне да излязат от своята изолация.

На работа за нашия пръв конгрес!

Алеко Големанов

Програмна декларация на първия конгрес на българската демократична младеж

Първият конгрес на демократичната младеж в България, в който участвуват представители на всички демократични организации (РМС, ЗМС, ССМ „Звено“, младежите-редикали, ЕМСС, ОСНС, физкультурните организации, синдикалната младеж, кооперативната младеж, читалищната младеж, Българския младежки Червен кръст, младежествената младеж, както и представители на младежта от войската и на младежите военно-инвалиди от Отечества войната), като разглежда основните въпроси на нашата страна във връзка с ролята и задачите на младежта в нова отечественофронтиска България, декларира:

§ Младежта и Отечествения фронт

Ние стоим изцяло и непоколебимо в редиците на Отечествения фронт, който е най-добрата наша опора и защитник и ни води към светло бъдеще. Ще отдадем всичките си млади сили за осъществяване до край на неговата творческа програма, прокламирана на 17 септември 1944 год., оказвайки активна помощ на всички неговши органи. Ще водим неотстъпна борба срещу всякакви опити — отън и отвътре — за разбиване на Отечествения фронт и за срутване прилагането на неговата програма.

Делото на Отечествения фронт е и наше дело! Пътят на ОФ е и наш път!

Младежта и националните идеали на българския народ

Българската демократична младеж се въздушелява от здравите национални идеали на българския народ, както и от стремежа за все по-широко сътрудничество между всички народи на света.

Ние вярваме, че благоденствието на народите ще се осъществи не чрез лантеж за чужди територии и култивиране на национален егоизъм и омраза, а чрез подобрене на стопанския и социален живот на широките народни маси и чрез изтъкване обхвата на техните интереси.

Ние следваме заветите на Ботев, Левски, Раковски, на героите, паднали в освободителната антифашистка борба и Отечествена война. Ние пазим над всичко нашата национална свобода и независимост, ще браним и укрепваме демократичните права и свободи на народа, ще се борим за защита на нашите справедливи национални права.

Ние се ръководим от идеала за изграждане на нашата родиня, като стопански независима, индустриално-аграрна развита страна — страна на свободен и обезпечен труд.

Нашите национални идеали нямат нищо общо с великобългарския шовинизъм, който донесе само национални катастрофи на нашия народ и вражда между народите. Те се основават на вечната дружба с нашия освободител Съветския съюз и на нерушимото братство с новия Югославия, на дружбата и единството с всички славянски народи. Тази дружба и единство са гаранция, че Балканите ще принадлежат само на Балканските народи, че ние, заедно с всички южни славяни, ще можем да изиграем прогресивна роля в демократичното развитие на Балканите и в отстраняването на всяко чуждо империалистическо посегателство върху тях.

Младежта и мира

Българската демократична младеж горещо желее установяването на траен и справедлив мир в света. Ние ще работим за делото на сътрудничеството между демократичните народи, което е най-сигурната гаранция за такъв Мир и ще водим борба, заедно със световната демократична младеж, срещу опитите на реакционните сили да предизвикат нова война.

Ние ще дадем цялата си подкрепа на нашето народно правителство в неговите усилия да сключи справедлив и достоен мир за България. Този мир трябва да отговаря на приноса и жертвите, дадени от партизаните и героите от освободителната война, както и на признатото от всички народи наше искане за излизане на Бяло море и възвръщане на западна Тракия към България.

Младежта и борбата срещу фашистките остатъци — за укрепване на народната демокрация

Ние ще бъдем в първите редици на борбата за изкореняване на всички фашистски остатъци от по-



Деловия президент на конгреса

литическия, стопанския и културен живот на нашата страна, за изкореняване на всякава национална и расова омраза, за опазване и укрепване на демократичните придобивки, изювени от нашия народ.

Ние решително ще се борим срещу фашистските реакционни сили, прикрили се зад опозицията, които спекулират и предателствуват с националните интереси на страната и се стараят да спрат нейното демократично развитие. Ние ще водим решителна борба и срещу всички рушителни олити на така наречената младежка опозиция, обединяваща около себе си легионерски, ратинчески и браннически остатъци.

Ние не ще допустим никакво възкресяване на фашизма под каквато и да е форма! Ние не ще пожелали сили за укрепването и по-нататъшното развитие на нашата ОФ демокрация!

Младежта и държавната форма на управление
Ние сме за установяване на народна демократична република, защото такава форма на държавното управление ще гарантира демократичното развитие на нашата родина и нейното братско съжителство със съседните нам народи — условие за мир и напредък на Балканите.

Младежта и строителството в страната

Ние съзнаваме, че само осъществяването на творческата програма на Отечествения фронт ще донесе стопански и културен разцвет на страната. Но ние съзнаваме и това, че строителството на нашата родина ляга преди всичко на нейното младо поколение.

За това ние ще впрегнем всичките си младежки сили и енергия в неуморен труд за стопанското възстановяване на България, за превръщането ѝ в благоденстваща, стопански независима и индустриално-аграрна развита страна.

Целокупната народна младеж от фабрики, работилници, села, учреждения, училища, университети и казарми ще участва активно в осъществяване стопанския план на народната ОФ власт.

Нашият младежки труд е на разположение на родината; с готовност ще го вложим всякъде, където нейното процъфтяване го изисква.

Нуждите на младежта

Ние имаме ясното разбиране, че положението на младежта ще бъде все по-вече подобрявано, успоредно с подобряване положението на целия народ.

Нуждите на младежта ще бъдат задоволявани, успоредно със стопанското закрепване на държавата, успоредно с осъществяване програмата на Отечествения фронт.

Подкрепени от Отечествения фронт, ОФ Народно събрание и правителство, ние ще работим за задоволяване нуждите на народната младеж в името на нейния трезвен, творчески и щастлив живот.

Нашата работническа, занаятчийска и селска младеж трябва да получи пълно прилагане на принципа за равен труд — равна заплата, пълно премахване на безплатния чирашки труд, пълно прилагане на законите в защита на младежкия труд и здраве, осигуряване на специалното и общо образование, подобряване на нейните жизненни и трудови условия.



Чуждите делегации.

Нашата селска младеж трябва да получи справедливи цени на земеделските произведения, повече и по-добре организирани земеделски училища, правилно кооперативно възпитание, осигурено ползуване от културните блага, всестранино подобряване на нейния бит.

В интереса на учащата се младеж е незабавно да се приложат решенията на Висшия учебен съвет за демократизация на образованието, повече стипендии, обществена и здравна грижи.

За децата и юношите — най-големи грижи за здравето им, прехраната и правилното възпитание, всестранина подкрепа на тяхната организация „Септемвричче“.

Физическото укрепване е една от основните общи нужди на нашата младеж. Ние ще работим за създаване на мощно и масово физкультурно движение, което да обхваща всички млади хора в нашата страна; за дълбоко внедряване на здрав, демократичен и прогресивен дух в физкультурата.

Ние искаме да растем като здрави и бодри поколение, годно за труд и за отбрана на страната.

Просвета и възпитание на младежта

Независимо от това къде работят, българските младежи трябва неуморно и упорито да се учат, за да станат културни граждани и добри специалисти.

В това отношение всички демократични младежки организации ще оказват най-активна подкрепа на „Септемвричче“, ЕМОС и ОЧНС, изграждани и възпитавани в здрав отечественофронтски дух и завети.

Младежта ще работи в народните читалища за по-широка народна просвета и култура.

Българската младеж и младежите от другите страни

Ние желаем да създадем здрави отношения на приятелско сътрудничество с демократичната младеж от целия свят.

Ние ще работим за вечна и ненарушима дружба с героичната младеж на Съветския съюз — най-мощната днес опора на демокрацията и мира, на свободата и независимостта на малките народи, наш двоен освободител и най-добър защитник.

Ние ще работим за ненарушимото братство и единство с героичната младеж на югославските

народи, с които заедно ще строим общото щастливо бъдеще на южните славяни и за най-тесно сътрудничество с балканската младеж в името на мира и демократичното развитие на Балканите.

Ние ще работим за братско единство с младежта на всички славянски народи, с които сме свързани по кръв, историческа съдба и стремежи.

Ние ще работим за дружбата и сътрудничеството с младежта на всички демократични народи, начело с Англия, Съединените щати и Франция.

Заедно с цялата световна демократична младеж, ние ще работим и ще се борим за траен мир, демокрация и щастлив живот на младото поколение. Затова ние сме верни и последователни членове на Световната федерация на демократичната младеж. Ние ще дадем пълна подкрепа и ще участвуваме с всичките си сили в нейната работа. В своята младежка работа ние ще се ръководим от програмата и устава на СФДМ, които отговарят напълно на нашите стремежи и схващания.

Единството на младежта

Всички тези наши общи идеали, стремежи и задачи обединяват на дружна работа и борба целокупната демократична младеж на България. Те са основата, върху която се гради единството на младото българско поколение — единството на работническата селска и учеща се младеж.

Нашето единство се изразява в най-тесно разбирателство, сътрудничество и обща дейност на политическите младежки организации, масовите младежки организации и на всички честни неорганизиранни младежи, които приобщават усилията си към делото на българската демократична младеж.

Изключайки поуки от досегашния опит и съвместна работа, и с неговите положителни и отрицателни страни, ние ще градим нашето единство, на основата на равноправното, взаимното зачитане и лоялност между всички.

Органите на младежкото единство днес са

комитетите на демократичната младеж. Създаването на тези комитети е ново постижение в укрепването на младежката дружба и сътрудничество.

Комитетите на демократичната младеж, при пълна свобода на всяка младежка организация, да провеждат специфичната своя дейност и задачи, да ръководят и организират дейността, която цели осъществяването на общите за цялата демократична младеж задачи, стремежи и идеали; организират и провеждат изцяло трудовата дейност по градове, предприятия, села, и квартали.

Организират общата просвета и възпитание на младежта в демократичен, отечествено-фронтски дух; ръководят художествената самодейност на младежте. Организират забави и развлечения, а също така чрез физкултурните организации — физкултурни занимания и прояви.

Защитават и застъпват навсякъде всеотричните младежки интереси и права; организират участието на цялата демократична младеж в различни акции на Отечествения фронт.

Ние ще работим и ще се борим за здраво, творческо единство, единство не на думи, а на дело — единство в борба и труд.

Ние ще водим безпощадна борба с всички опити, от където и да идат те, за разединяване на нашата демократична младеж, за наседване в нейните среди на взаимна нетърпимост и неприязн.

Ние ще работим за създаване на най-дружески отношения между младежта от различните слоеве и организации, за тяхното най-близко взаимно опознаване и сприятеливане.

Ние имаме ясно съзнание, че единството на младежките демократични сили не е временно явление, а историческа необходимост за младежта и народа ни. Ние ще вървим решително към все по-тесно сплотяване на нашите сили, към все по-здраво, по-дълбоко и по-съвършено единство.



СКЪП ГОСТ НА БЪЛГАРСКИЯ ЧЕРВЕН КЪРЪСТ

На 22 май т. г. пристигна в България председателят на Съветския Червен кръст и полумесеца г. Сергей Колесников. Мисията на г. Колесников бе да се запознае с делото на БЧ кръст, с неговата организация и дейност и да установи здрава връзка между червенокръстките движения на Съветския съюз и България. През своето 20 днешно пребавоване в нашата страна г. Колесников направи две обиколки в северна и южна България. Той посети болници, санаториуми, почивни домове, и червенокръстки клонове. На 11 юли т. г. Колесников отпътува за Съветския съюз.

Противоздравни навици

Д-р Георги Ангелов

В миналата статия споменахме за основните причини на високата детска смъртност и заболяемост на децата. Макар и съвсем накратко каза се за значението на социалните условия. Обаче, както се подчерта, покрай тях, особено в селата продължават да се ширят хиляди противоздравни



Когато родителите са на работа

навици и суеверия, които спомогат да се повиши заболяемостта и да се задържи на високо ниво детската смъртност. И докато за първото са необходими широки реформи в стопанството, за второто е необходима дейна и системна просвета, която ще помогне на нашия народ да се отърси от невежеството, ще му помогне да разбере ролята на науката, ще му помогне да промени, макар и със сегашните възможности, своя обикновен начин на живот. Нашия народ трябва да знае причините на болестите, трябва да знае причините за честите боледувания на малките деца, не само това, но той трябва да знае и как да бъдат избегнати те.

Здравната просвета е особено нужна на жените, на бъдещите майки, от чето знание и опитност зависи бъдещето на децата. Здравната просвета трябва да се насочи главно на там. Няма нищо срамно, нищо не етично в това, ако, както селската девойка, така и градската работничка се запознаят с всичко онова, което трябва да знаят като бъдещи майки.

Ние не можем да оставим майката при отглеждането на детето само на нейния инстинкт. Ако това в далечните времена е било така, днес не може да се допуска и търпи. Никой не може да отрече голямата любов и грижи, които полага всяка майка за своите деца. Обаче, оставена сама, без знания и опит, без елементарна помощ, тя прави хиляди грешки, поддига се на зловредни внушения, които много често се отразяват фатално върху децата.

Но защо хората вярват на всички тези традиции и суеверия, защо така сякаш се подчиняват на хиляди навици, които се отразяват понякога така зловредно на здравето им, на живота на техните деца? Защо редом с днешните гигантски постижения на науката, които движат живота на човечеството все напред стоят и хиляди навици и суеверия, несъобразни с елементарните познания на всеки по-културен човек, движат неговото всекидневие, командват неговите елементарни действия и причиняват нещастия на много, на хиляди хора? Какви са причините за това? Такива причини има. Ив. Сергеев, в своята книга „Наука и суеверия“ ги формулира така: „Изостанане на човешкото съзнание от по-бързото развитие и движение на обществото“. Грамадна част от хората не знаят най-елементарните, най-простите закони на природата и си обясняват всяко явление така, както техните деди и прадеди.

Тук е огромната роля на просветата, която ще помогне на нашия народ да узнае причините на болестите, причините, поради което детето боледува и страда, ще си обясни и много неща свързани с отглеждане на децата. Ив. Сергеев казва: „Народа само установява известни връзки между своите наблюдения върху това или онова явление в природата. Да го обясни, обаче, той не може, защото не разбира неговите причини. Той е забелязъл, че солта овлажнява преди дъжд. Но защо? Забелязал е, че щом листопадните започнат да летят низко ще вали дъжд, а защо? Той не знае.



Сяка старец „гледа“ детето

Науката е отговорила на хиляди въпроси. Преди дъжд барометричното налягане спада, вългата във въздуха се увеличава. Солта много лесно

поглъща влагата и затова бързо овлажнява. Увеличената влага във въздуха кара мушиците, които летят високо над земята, да се спускат ниско. А понеже листовете се хранят с мушци, то в търсенето на храна, те трябва да се спуснат по ниско".

Днес науката освободи човечеството от холерата, чумата, есрата шарна и редица други болести като бичове на човечеството. Тя прави всекидневно все нови и нови открития, обаче редом с тях има още остатъци от разни възрастни, които съпътствуват всекидневието на нашия народ.

Болките при раждането ги смятат за вредни, забавянето пък предизвиква нетърпение и кара "бабите" да предприемат най жестоки мерки, за да ускрат раждането. голямото кръвоизлияние след раждането го смятат като полезно — „изтича кръвта". И всичко това не е от компетентността на лекаря, той не се вика. Ослабват се на своите първични и елементарни понятия и сбъщения, а това е вече фатално.

Когато родилката заболее не викат лекар, а хвърлят натри и гадаят какво ѝ е писано, гасят възлени, леят куршум и т. н. Претрупаността на майката, звестостта ѝ в къщата и полската работа обикновено я карат да предостави грижите за детето

на стария и немощен „дядо" и детето привързано за няговия пояс долява в доквата, или свободно си играе с кучето, ляга до прасето, а това влече до зерази, до нещастия, които могат да опечалят цялото семейство.

Днес ние имаме дълг да се борим с невежеството, да помогнем с каквото можем в просветно и културно издигане на народа ни. Големите реформи, които ще се прокарат в нашето стопанство и индустрия ще помогнат за материалното повдигане на нашия народ, ще дадат възможност и на майката да отгледа правилно своите деца. И не е никак чудно, че днес нашата селянка е по голям привърженик на кооперативното сработване на земята. Тя вижда и чувства, че машината ще я освободи от тежката работа, тя разбира, че ще може да се грижи повече за своя дом, за своите деца. И с право на много места селянката твърдо защитава кооперацията, докато мъжете под едни или други влияния много често се колебаят.

Хилядите придобивки, които извоюва нашия народ в своята борба против фашизма и реакцията в нашата страна трябва да се пазят и разширяват. А това ще бъде гаранция, че ще се предадат още по добри условия за успешна борба с предрасъдците и невежеството.

СТРОИТЕЛИ НА ЧЕРВЕН КРЪСТ.

ЗИНОВИЙ ПЕТРОВИЧ СОЛОВЕЕВ

След великата октомврийска революция в Русия РОКК (Руски общество на Червения кръст) биват напълно преустроени съобразно новата ос-

новна промяна в политико-обществения строй на страната. В тях биват привлечени вече и представители на пролетерските организации, съюзи и учреждения.

На 20 ноември 1918 година се свиква първото общо събрание на членовете на РОКК и от тогава се оформява първият Съветски и Красния кръст. Отначало червенскръстски общества е имало образувани само в две републики на Съюза на съветските социалистически републики, а именно руската и украинската. По-късно и оставяните републики образуват общества на Червения кръст, като в мозамбеданските републики, обществата се наричат „Общества на Червения полумесец". Зиновий Петрович Соловеев е един от основателите на РОКК. Той се проявява като изключителен организатор на тази високо хуманна организация.

З. П. Соловеев е лекар по професия, стар болшевик, един от първенците на съветската медицина и особено голям популяризатор на профилактичните ѝ начала. Той постъпва в партията още като студент в Казан. Работи главно между работниците от Алфюзовския и Крестновско-язоволия.

Скоро Соловеев става член на Симбирския областен комитет на РСДРП (б) — Руска социалдемократическа работническа партия, болшевики (така се наричаше партията преди да получи тя новото си име — ВКП (б)). По-късно през дните на Великата октомврийска революция Соловеев е член на областния комитет на партията в гр. Саратов. През същото това време на всенароден героизъм Соловеев работи като санитар и се проявява като най-виден деятел на обществената медицина.



Соловеев е бил три пъти заточаван от царското правителство в Сибир. В първите дни на октомврийската революция той поема и отговорната партийна работа като председател на болшевишкия комитет на Хамовнически район в Москва.

Името на З. П. Соловеев е тясно свързано с дейността на съветския РОКК. След свършване на гражданската война РОКК отправя главните си сили в борбата с големия глад, който обхваща отделни райони на Съветския съюз. През този период са били открити лечебно-хранителни пунктове, където са се хранили до 10 хиляди човека дневно. В тези крайно тежки за страната дни

РОКК и неговия председател З. П. Соловеев изпълняват достойно дълга си към родината.

От началото на 1918 година Соловеев е член на Наркомзудела (мамо на вътрешните работи), в от основаването на Нар. комисарство на общественото здраве до смъртта си — заместник нарком. През зимата на 1919—20 г. той ръководи Военно санитарното управление на Червения кръст при армията.

З. П. Соловеев е голям организатор и теоретик на съветската медицина. От 1923 до 1928 той застъпва катедра по социална хигиена при Московския университет.

З. П. Соловеев почина през 1926 година.

ЛИТЕРАТУРА И Изкуство

ЦАНКО ЦЕРКОВСКИ

През м. май т. г. се навършиха 20 години от смъртта на един от първенците на земеделското движение и народен поет Цанко Бакалов Церковски. Нашият народ заслужено почете признати народен поет, писател и драматург с редица тържества из цялата ни страна. Особено голямо бе тържеството в неговото родно място — Бяла Черква.

Големите заслуги на Цанко Церковски започват с инициативата му да бъде свикан първия учредителен земеделски конгрес в Плевен в 1899 година.

От този момент до последните часове на своя „Изплакана песен“, „Делийски песни“, „Следбрачни напевни“, „Бекирски песни“, най-хубавите от които събра през 1905 г. в една книга, чиято заглавие изразява същността на цялата му поезия — „Полски песни“.

Как о поезията подпомага борбата, така и идейната борба подпомага поезията — дава ѝ смисъл, изпълва я с обществено съдържание. Ето защо и поезията на Цанко Церковски не може да са разбира, без да се знаят идейните импулси, които определят неговата обществена дейност. Много от неговите стихове са вече етап от историята на българската поезия. Те са вече над чуждия от нейното по-късно развитие и днес не представляват значителен интерес за съвременния читател. Обаче, за да се разбере големата роля, която са играли, увлечението, с което са се чели, в а много случаи и пели по времето, когато се издавали, бяха саит, да се разбере дълбокото възмущение, с което са били восприети и обаянието, с което са пленявали широките читателски кръгове никога, трябва да се познават обществените идеи и настроения и поетическия вкусове у нас, особено след първата империалистична война.

Дядо Цанко Бакалов бе убеден открит републиканец. Той изразеше не само личностите на Фердинанда и Бориса. Той мразеше изобид монархията, като реакцията и потисническия институт. На 24 септември 1919 г. Дядо Цанко изпраща писмо до Борис III, в което пише: „Казвам го сърдечно, на явям го с целия си ум и душа, казвам го безпределно желаящ народното добро. Казвам го без заобикалки. Откажете се от царския си престол в полза на една народна република“. Това бе идеалът на Цанко Церковски. И нему той служи предано и всеотдайно.

Церковски и днес може да говори на нашето време — не само с примера си на истински народен селски и социален поет, не само с обществената си подянка, който го поставя в редиците на най-безкористните, най-преданите и най-чисти народни дейци, но и със своето голямо литературно дело.



живот. Цанко служи беззаветно на борбите на българските селски с тапанливото си перо, с мъдрото си слово и с личния си пример. В Търново, Пловдива и Силистра, където той се учи, в селата, където учителствува през следващите години, в Бяла Черква, където се прибира през 1897 г., за да се посвети на собственото си земеделско стопанство и да го организира първите земеделски дружби, Цанко Церковски непрекъснато пише — по точно пее своите сърдечни, прости, непосредствени, жизнерадостни или тъжни песни. Зарядкат се сборищата и циклите — „Момини туги“, „Бекирски песни“, най-хубавите от които събра през 1905 г. в една книга, чиято заглавие изразява същността на цялата му поезия — „Полски песни“.

ШЪДАР

РАЗКАЗ

Старият, но още здрав и пъргав, пъдар дядо Кънчо, сбута огъня що гореше на прескулки пред прслупената му пъдарска колиба, отхлуни закипалото бобено гърне, сместено при единия край на жарта и стана да обходи още веднаж поверената му хорска мъжа.

Тихота цареше скоро му.

Вечерният здрач излеко пробуждаше високата издигнатина, сместена между извнатата усойна гора и реката. Бавно и мълчаливо чезеше обжагено и засеяно с дим и пушеци равнище, което дружно с обкръжаващата го гора, спотеео стенише под непосилния гнет на дълголетния засух. Вяло и безжизнено сгърчат новопоседените лозя, на които стройните редове едва улумиво се мереха долу низ кръглата издигнатост. Мървило и сънна дремота бе обхванело всичко.

Дядо Кънчо хвърли стреховит поглед в околната пустота, и по стар навик извика:

— Из пътя, из пътя, а, а, а!

И повърна се пак в колибата.

Огънят гореше буйно и хвърляше ярка светлина върху дрилавата колиба, хляво повита и пстънала в бурен и дяволък. Над колибата прехвърча кичумява, на която острия глас зловещо се разнесе из самотата. Изкукурнга и дядо Кънчова петел зад самата колиба и после кръгто се покатери по нея и повтори с още по-голямо изкуство вечерната си песен.

— Хи. . . обаждаш се ти на лисцицата, ама няма да я огрее нея петъвово месо! — промълви дядо Кънчо. После стана, хвана кроткото животно и го захлупи под продъненото корито близо до огъня, и седна пак до предницата на колибата, опрял гръб о стената, владено загледан в кърешето на огъня бобено гърне.



Зад гърба му се чува стъпки.

Той изан глава извика:

— Та тука ли си още, снахо?

— Тук. . . гледам трева е гребнала долия край на лозето, пък рекох да го притеша.

Дядо Кънчо се изан към нея.

— Я слушай. . . утре да не забравиш за ракия. . . Ето там бебето, вземи го и утре ми го донеси.

Снаха му го взе, тури го в торбата при другите прибрани неща и се изпрви да забради провиселата си забравка. Огъня ясно освети мургавото й валцесто лице, изгорено от лятната жегла и заслабено от всекидневния непосилан сиромашки труд.

То не блестяше с преснота и свежест, но из него лъхаше здравата и сила. И тъмните й големи очи, които при светлината на огъня приемаха особено израз, издаваха страст и жажка за живот. Тя завърза забравката си и посегна да вземе торбата и мотиката, що стояха сложени отпреде й.

— Ами Тошка да ти доведе ли, тате? — запита тя свежера си засечено и като че ли смутена от нещо.

— Защо ми е тук! . . . Чувам искал го вуйчо му за ратай. . . Дете, каква работа ще му завърши, ама като го искал, прати го. . .

Снаха му се замисли.

— Ратай. . . да бе жив баща му беки не би било тъй, но. . . промълви едва чурто тя. И след кратко бавене праметна торбата на рамото, взе мотиката и чевръсто зашла по впитата пътека, простряна недолу сред буйните лозя.

Старецът я изпрати с тъжен поглед.

— Вдвоица с две невръстни деца е останале обвесеана на пъдарските му плещи. Какво той ще им остави? — Пъдарска тогта! . . . Да вървят ратай, да се учат на чужд хляб, пак всеки със своя късмет. Той сбута огъня и гърнето с боба силно закъбри. От къде гората, извната като венец над самите лозя, лъхна свежа прохлада и буренът около колибата невнятно дозвуча. . . Из близките ливади, едва доловимо долягах гласове на закъснели волверчета и мухане на разтирен добитък.

Дядо Кънчо се заслуша владено.

— Ще белее глава тази нощ — промълви той явното.

И счумери вежди, пак стана и притан дъх повторно.

Гласовете все тъй ечеха в пространните ливади, изгубени в мречавината и пстънали зад клоните на ставлести дървета. По-наблизо някъде се чува рижане на коге и звякане на конски букави.

— Оня халосник, с белтя кон, пак ще е тук! . . . Ще зелудее нощес сем — промълви натъртено дядо Кънчо и бързо се повърна в колибата. След малко той излезе от нея с дългата си чекмакдийка

пушка и, като се слуша повтор, полета недолу къде ливадите. Десетина крачки не сторил, той спря стрелат от позавте на една женска забрадка, която се мерна пред самия него.

— Милкано, ти оше ли се въртиш тука? — извика той ядосано при вида на мургавата си снаха, която идеше насреща му със сгъната пълна и пренетата през рамо торба.

— Реката придошла, тате. . . казва ми коярите, че придошла и не може да се мине.

— Х-я-я-я! — Затуй ли таа залес долу, низ ливадето? . . . Ще белее глава таз нош. . . Че няма и Стайко. . .

Той наведе огрижено глава, и като понижки глас доладе:

— Ти, снахо, видя ли Стайко накъде наволе?

— Мерна ми се човек къде филосеровите лоза. . . Стори ми се, че беше той. . .

— Отишел си е! . . . Та реката придошла? . . .

Видях аз. . . святкаше се онаа вечер къде балкане, валило е.

Дядо Кънчо наведе повторно глава и пак я повдигна възрян в снаха си.

— Ами кой, кайш, ти каза за реката?

— Кой. . . ретай; разирили бџа коне над Стойновото кладенче, че те ми казва.

— Она, с големия калпак — Тодоран — там ли беше? . . .

— Стори ми се, че го видях там, — процеди през зъби Милкана

Там е бил. . .

Дядо Кънчо сви вежди ядовито и едри бръчки набраздиха челото му. Бездомник някакъв, дошел от негде си, дало му село парче хляб и него не знае ян да яде. . . Череши ли зреат, круши ли или дини се чуят накъде — Тодоран там — той най-първи ще заиде. . . Че и по нива, по ливади, пакости лето стават, — той все пръст ще има, негови волове все вьтре. . . А хората гълчат. Стока им е — на пълар са я поверили — пъларя гълчат! . . . Месец вече как дядо Кънчо му е паднал по дирите, но тоя път няма да му избегне от ръцете. . . Той хвърли пълен с омраза поглед към ливадите, от където се чуваше звякането на конските бухал и като вижше се понесе надолу.

— Ами че не може ли пък тая вьчтер да не ходиш тате! — обади се Милкана смутена от мисълта, че ще бъде оставена сама.

— Не може! . . . Хората гълчат. . . Пък и тоя син — Тодоран — ходи като мечка и прави пекости за сто души! Не може. . . Хи. . . Чакай да похатна барем, че тогава. . .

И дядо Кънчо бързо се повърна, клегна край огъня и засипаа бобена чорба в копанката, с която винаги се гощаваше. После той засърбџа лакомо, без да дочака чорбата да изстине.

— Ха, як и ти — покани той снаха си — як, пък лягай. . . Та дошла кайш, водата, а? . . . Видях аз. . . святкаше се онази вечер къде балкане.

Милкана пренаи коляно до свекъра си и засърбџа бавно.

Дядо Кънчо изведнаж спря и се заслуша владено. . . После завърта занекително глава и засърбџа горещата чорба с оше по-голяма възрина и лакомя.

— Балканджия такъв. . . Отде ще е тоя майчин син, джанам? Ти снахо, знаеш ли отде ще е той?

— Отде. . . от балкана някъде, но от кои колиби?

— То си личи, — балканджия е, ама да мога да го хвана тая нош, ще го науча как се ходи из хорската стена.

Старца смързише още повече чело.

Милкана се замисли.

Тодорана та беше аждаха не веднаж: едър и дрипа, балканджия, със сиви широки погори, привързани с мазен кайш и голям рунтав калпак, който бе стонал причина да го запознат и кучетата у село. Тя винаги се е заглежавала у него, и сега той — балканджията Тодоран — като че да е отпреди с големия си калпак, с винаги развлекените си обуца и бавния си развлектен вьрвек и не веднаж се е разсинавала тя, когато го е видяла такъв развлекен и развлектен като гемия. Пък и сега на смях я извика, като си го смисли. Чуваа беше оше за него, че е без жена, но адовец ли е, жена ли е оставил, пък в зблџнал по широка земя — това тя не знаеше и никого не би питала. И що и бе да пита? Ретай, днес тука, утре го няма, — малко ли такива село е посрещало и изпращало?

Милкана се дръпна настрана от опразнената вече копанка.

Дядо Кънчо се прекрџсти и бързо стана. После той грабна пушката си се тъй бързо и се изаи към Милкана:

— Ти няма от какво да се боиш. . . Ето там завий се с яморлука и спи. — той посочи с прът леглото, скътано от избита лешница, подхвърлн ямурлука в краката на снаха си и пречна през лозята за към ливадите.

Милкане го изпрати и се застоа права няколко крачки пред колибата, заглеждана след него. Хладовината, що лъхаше из горските усони, я задържа няколко минути вџи. Тя се заслушаваше, взираше се около си и потаен страх неволно сви сърцето ѝ. Помери към посоченото ѝ легло, но спря се в недоумение. Нещо я задържаше вџн, искаше ѝ се да пости така, да послуша шумоленето на лозовите листа и да погледа безкрайното небе, което със своите милиони звездички, единствено сега се ясно очертаваше, изкорубено и опраното накъде в усойната гора и в далечните прозрачни гори бџери. Мџкар и не един път да е замръквала таи така на къра, но оставена сџе сама, ней ѝ се стори, че за прџа път виджа такваа хубаво небе, тъй ведичествено изавито и спуснато в безкрайността. . . Тя го гледаше немаситно, слушаше шумоленето на лозвите листа, фученето в усойната гора и някъкъкъ смџтен блиа я понесе на своите криле — тя се зашемети. . . Чу се проточен говор близо някъде в лозето. Милкана трепна като пробудена от сън и бързо пролази в колибата, легна и се смърлуши на леглото, уита през глава с бацина си ямурлук.

Долу по отпъкнатата пътека, знийно изавит посред буйно израдли лоза, смело вьрвеше дядо Кънчо със стисната пушка в жилетни ръце и с втречен поглед в ближните ливади. Сухото му и зекосиляло лице, покрито с брачкули и пот, изразяваше сила и смелост. В него като че прозираше следа от някъква бикоглава упоритост, изблџинала сега, за да спомогне на един вџжелен блиа, който утре ще грџне по четиритџ кращџа

на селото и ще възвести пълдарската му слава. . . Там гдето пътеката изоставяше лозата и се спускаше по наклонените ливади, дядо Кънчо спря и се вслуша притаено около си. Коските букаят все тъй дрънколяха, но нищо не се виждаше още. Той остави пътеката и се спуска по крайния ред на последното лозе, надрува към кладенчето. Над самото кладенче се мърдаха волно разтирани по ливадите волове. Дядо Кънчо трепна, стисна пушката още по-силно и задири с втрещен поглед техните стопани. Малко по-долу от воловете той забележи чернина и движение някакво, а по-сетне чу спотан човешки говор.

— Те са! — промълви той и се спусна по лъгавата трева към ближния крастов туфер, дето незабелязано се спотан.

От тук той свободно виждаше ония, както с месеци вече дебнеше.

Те бяха десетина несретника, близки по съдба и райската участ, начуголени около изгаснал огън, където се печеше сега нещо. Между тях беше и Тодоран, небрежно излеврил левентска снага и подпрял глава с лява ръка.

Дядо Кънчо вли свиреп поглед в него.

— Клетва съм дявал, сине, — клетва съм давал честно да пази и ще ми минеш ти тая нощ на ръката, за да те науча как се зан струва хорската мъка! — процеди през зъби той.

Огъня наново светна. Един от ратаите измъкна нещо из него, което всички бързо начоголиха и лакомо заръфеха. Във въздуха се разнесе миризна от печено месо.

— Патка яват! Ах свинете. . . Ще им излезе тя скъпо! . . . ръмжихе дядо Кънчо, следвайки с поглед всяко тяхно движение.

Скоро печеното се свърши, и Тодоран стана и зарезпръва нещо на нисък глас. Нищо не се чуваше. Дядо Кънчо разбра само по движението на ръцете им, че се гласят да вземат лозата на глава. Той скочи като ухилен, прегледа пушката си и прилази по-близо с намерение да чуе на къде те гласят да тръгнат.

Нищо не се чуваше. Той рече да прилази още по-наблизо, но дор успее да издебне, две груци от по-трима души се отделиха от огъня и бързо се отдалечиха една от друга, поели към лозата.

— Ах, чакайте сега! — извика дядо Кънчо и арпна след едината дружинка, която бе поела към колибата му.

Той ги приближи на десетина крачки, вслуша се в говора им и не чу Тодоранова глас.

— С другите ще е? — промълви той и като възви по крайния ред на първото лозе, припа на дирите на другите. Лозе след лозе пробяга той. Долу, къде дълбокия път той се спря потен и заморен и, сякаш за пръв път пое дъх, за да волети изново. Къде геранчето мърна му се човешка сянка. Той изведнаж спря, прилекна и взе вушката на ръце устремял погледа си в примреженото нещо, което сега ясно личеше, че е човек с голям калпак, привелен напред към лозите.

— Чакай сега, песи сине! — извика дядо Кънчо и без много бавене тегли спуска на пушката, мързят право в чернината.

Заглушителен гърмек изпълни околната пустота.

Чернината мигом изчезна. Дядо Кънчо видя, как той — балканджията Тодоран — се пренатури произан от куршума на пушката му. Той изтръпна и на минутата още изтръзая от бяса, който от месец вече го бе обхванал. Мисълта, че стори убийство, го прикова на място. Той лежеше аченен, без да има смелост да стане и види жертвата си. След време той се опомни, скочи и гузно завлзи из редовете на лозето към колибата си. уморен, измъчен от безспокойни мисли, той елаве се дотътри до колибата и без да дири легло, тръсна се в единия ъгъл и дълго време пуши и пухта. Заспа чак на пристъпване.

На изгрев слънце дядо Кънчо се събуди, измъчен от безспокойни сънища и бледен като мъртвец.

— Хаиде снахо! На къра се не спи толкова — проговори той гледайки към деглото, на което бе оставил да спи снаха му.

Тя не се обади.

Без да повтори поканата, дядо Кънчо крчнх навън от колибата. Под самата ѝ стреха той зърна коритото и се сети за петела, захлупен под него. Той бързо отхлуни коритото, но под него нямаше нищо. Дядо Кънчо изблещи очи и изведнаж се сети за снощната райската компания. . .

— Свини! — изгълча той остро и като се огледа гузно на около си, пристъпи напред и по стар навик извика:

— Из пътя, из пътя в-а-в!

Гласа му тоя път прозвуча някак нерешително и плачливо се понесе низ нанодолинцето.

— Ха-ха-ха! Обади се на присмех друг глас току под самата колиба.



Дядо Кънчо се обърна и видя ухиленото лице на Стейко да се подава из лозите. Стейко беше дългогодишен пълдар, определен да пази долните крайнини на лозата. Той беше обиколил вси-ки лози и сега идеше с преметнат заяк на рамо, с полвеница люта ракия в пояса и с калпак очичен с цветя и лозови листа. Тъй очичен и ошилч — той мизеше на побачим, дошел след сватба да възвести радост на баша и майка.

И още от далек Стайко завика...
— С раякия ти ида дърто-о! Честито, честито!
— И като извади из пояс полвеница с раякия доведе:
— Ха пий, пий, че благослови она пакостник и снаха си.

Дядо Калчо остана като гръмнат.
— Какво се блещиш, бре старо? На, раякия ти прашат да пнеш и благославяш. Зет ти Тодорен я пръща и снаха ти Милкана. Срегнах ги там хе-е-е зад гората, отиваха къде балкана и много здраве ти прашат. Ха пий, че благослови! — нареждаше ухилен до уши Стайко и сочеше към дядо Калчо шийето с раякия.

Дядо Калчо счумерено блъсна шийето и мигом прилази в колибата до леглото на снаха си.
— Кого лъжеш ти бре, обеснико! — извика той надвесен над леглото и адовито дръпна змурлука.

На леглото остана въздебел орехов пън, понесен кой знае отгде, и грижливо положен да спи.
— Ах, песия му син! — Извика дядо Калчо позеленял от яд и неволно приседна с подсечени крака на леглото. Но изведнъж той дигна глава и яда му като че бързо премина в гузен уплах пред мисълта, че наместо Тодорена, той е убил друг невинен човек.

Той се хвана за главата и излезе вън, убит и смърлушен.

— Хей, старо, пий бе!... Я го виж за тях се разкавърил! Искали се, азели се — пръжлома им глава... Пий, ти казвам; пий, че благослови! — думаше Стайко и като запотири пред колибата убития зяек, ухили се още повече и продължи:

— Ами знаеш ли друго какво е станало? Снощи един обесник е пролял кръв...

Дядо Калчо изтръпна и побеля като платно.

— Проялял кръвата на плашилото ми — продължи Стайко. — Снощи бързешката го бях направил и побия там долу в едно лозе да плаши волвръчетата, а един нехранимайко го застрелял.

Лицето на дядо Коста светна.

— Мътната да те вземе, Стайко, дай сам раякията! — извика той и кат се изнесе високо, приседна на прохлупеното корито и дълго разправя на зяпналия го Стайко тазнощните си патила и тревоги...

— Хайде, Бог да ги благослови! — издигна той най-после шийето и, като потегли няколко пъти, засяма се пак и доведе:

— Добре е станало, че се е отървало селото от него и от женска бяла.

Цанко Церковски

* * В СЛУЖБА НА ЧОВЕКА * *

СТРЕПТОМИЦИН

Д-Н. Д. РАТКЛИФ

Открито е ново лекарство, което ще влезе в историята на медицината. Името му е стрептомицин. Пенцилинът бе открит случайно. Стрептомицинът е открит по план. Д-р Уаксман от земеделската опитна станция в Ню-Джърси искаше да открие лекарство, което да лекува онези случаи, в които сулфалексаста или пеницилинът са безпомощни.

Неговото опитно поле беше почвата. В почвата има огромно количество микроби, които нападат всичко. Учените от миналия век смятаха, че в почвата — особено в гробищата — си крие източникът на епидемията. Там, обаче, те не можаха да открият болестни бактерии.

Ето как се стигна до откриването на това лекарство.

Един от учениците на Уаксман — д-р Рене Дюбо от Рокфелеровия институт за медицински изследвания търсеше почвен микроб, който да убие бактериите, които причиняват пневмонията и стрептококуса. Той откри този почвен микроб и от него извече лекарството тиротрицин.

Това накара една група изследователи да проучат друг почвен микроб — една почти забравена зелена плесен. Техния труд доведе до създаването на пеницилина.

Уаксман започна да проучва почвата, за да открие оръжието за борба против холерата, коремния тиф и дизинтерията. Микробите от това семейство са смъртоносни в редица най-различни случаи. Те нападат кичория канал у по-възрастните хора и причиняват силни страдания. Те предизвикват магарешката кашлица, ушни възпаления и едно почти винаги смъртоносно кръвно отравяне.

Намирането на съответния почвен микроб, който да се бори с тези врагове на човека, представляваше трудна задача. Съществуват толкова много почвени микроби! Само на малкото количество земя, което може да се помести на нокътна на човешкия палец се намират 8 милиона почвени микроби.

Уаксман започна да смесва пръст с вода, след това поставяше келта на една стъклена плочка, на която се намират болестни микроби. След това той търсеше чистите места на стъклената плочка, където болестните микроби бяха унищожени. В случаите когато това му се удаваше, той се опитваше да отдели почвения микроб, виновен за смъртта на болестния микроб. Но дори и след като го откриваше, нему предстоеше много работа. Той трябваше да извече химическата течност, която съдържаше смъртоносна сила. Често пъти тази химическа течност се оказваше смъртоносна и за

живи създания. В някои случаи тези вещества бяха б пъти по смъртоносни от цианида.

Задачата, която си беше поставил Уексман беше вътрде обезсърчителна и не даваше никакви надежди. Но един ден през есента на 1943 година нещата изведнъж се промениха. Уексман и един млад асистент д-р Алберт Шап, работеха върху един почвен микроб наречен *actinomyces griseus*. Този гризеус даваше големи надежди още от самото начало. Той нападаше и умъртавяваше десетки болестни микроби — тези, причиняващи тулеремия или заетка треска, коремния тиф и лори туберкулоза. Неговото химическо вещество, което умъртавява, беше извлечено и наречено стрептомицин.

Първата работа, която трябваше да се установи, беше отровността на стрептомицина. Около 50 учени се зеха с изследването на новото лекарство. Те се интересуваха особено от влиянието, което оказва лекарството върху бактериите, намиращи се в човешкия стомах. В лабораторията стрептомицина се оказа прекрасно средство против тези смъртоносни бактерии. След това, той бе изпробван в една болница. Група лекари в Торонто имаха 66 болни войници, страдащи от инфекция в пикочния мехур. Болните имаха температура, и бяха силно отслабнали. Два часа, след като в организма им бе вкаран стрептомицин, бактериите започнаха да изчезват от урината. След 24 не беше останал нито един. Температурата следва нормална и войниците оздравяваха.

Тогави изникна въпросът: не може ли това лекарство да се бори против коремния тиф? Извършен беше опит с един 31 годишен мъж, болен от три седмици от коремния тиф. Всеки три часа бяха въпръсквани по няколко малки дози от лекарството и скоро болния оздравява.

Други филделфийски лекари искаха да опитат дали лекарството би действувало срещу микробите, които причиняват 20,000 отравяния на година от храна. Първият опит бе направен с една милосердна сестра, болна от инфекция. Дадено и беше лекарството през устата. Противно на пенсисилин, стрептомицинът е силно устойчив против стомашните киселини. Само за четири дни лекарството унищожило напълно микробите.

Нека разгледаме случая със заетката треска, от която страда главно ловци и касали. Изкуствено били заразени 60 мишки. Половината от тях

бяха отделени на страна, за да умрат — и действително след 96 часа те бяха мъртви. На останалата част беше даден стрептомицин — и всички до една оздравяваха.

Заслужава да се отбележи успехът на стрептомицина и в борбата срещу туберкулозата. 12 гвинейски свини са били заразени от туберкулоза, която винаги е смъртоносна за тези животни. 8 от тях не са били лекувани, а на 4 е бил даден стрептомицин. След 54 дни животните са били аутопсирани. Осемте, които не са били лекувани, са имали широко разпространена и напредваща туберкулоза, а в онези, на които е бил даван стрептомицин, болестта е била ограничена, или пък не е съществувала. Фактът, че стрептомицин лекува туберкулозата а животните, не значи още, че ще я лекува и у хората. По това е все пак една изненада.

Тъй като микробът на проказата е от същото семейство на туберкулозния микроб, правят се опити за лекуване и проказата.

Стрептомицинът се употребява ефикасно и срещу дезинтерията.

Пеницилинът е киселина, стрептомицинат — основа. Двете лекарства биха могли да бъдат комбинирани и да дадат сол — пенсисилин стрептомицинат, което би представлявало страшно оръжие против болестите.

Във връзка с производството на стрептомицин изникват същите проблеми, както и при пенсисилина. Почвенният микроб — *actinomyces griseus* се отглежда трудно, но не толкова трудно, колкото плесента, от която се произвежда пенсисилин. Той може да бъде отглеждан в големи басени, или в стъклени бутилки, където микробите се хранят от тънка пласт хранителна течност. Донато гризеус расте, той отделя лекарството стрептомицин в течността. Понататък той се извлича чрез химически процеси. Петдесет галона течност са необходими, за да се добие достатъчно стрептомицин за един болен от коремния тиф, и то само за един ден. Тъй като микробът отделя стрептомицин в много малко количество, положително това лекарство ще бъде скъпо.

Стрептомицин — това е нова победа в борбата срещу болестите. Откритие, което е равно на откритието на пенсисилина и сулфа лекарствата. Той изпълва една от празнините в борбата на човека против микробите.



ИВАН ВЛАДИМИРОВИЧ МИЧУРИН



Историята на човешката култура ни разкрива непрестанната борба на човека с природата за постепенното ѝ овладяване. В безкрайно далечното минало, загадка за човека, сега тя е източник на неизчерпаеми блага за него. Той е открил закономерния ход на природните явления и наред със задачата да изучи природата, си поставя и грандиозната задача да я измени. Днешният човек на науката, събрал опита от вековете, е в състояние да създава нови растителни и животински форми. Постоянството на живите форми отдавна е отхвърлено като ненужна догма и чрез точни и непровержими опити, учените — селекционери посочват като основно качество на живите организми тяхната пластичност, създавайки по пътя на опита нови растения и животни.

Между имената на тези учени — творци блестящото името на великия руски учен Иван Владимирович Мичурин.

Иван Владимирович Мичурин е роден на 28 октомври 1855 г. близо до село Долгое-Мичуровка — Рязанска област в малоимното дворянско семейство. Детските години на Мичурин протекли неразотсно. Четиригодишен той останал без майка. Още в ранно детство Мичурин проявил необикновен интерес към природата и стремеж да проникне в нейните тайни. Той се отличавал с необикновена наблюдателност и особена любов към науката. Пред детските игри той предпочитал да се занимава в градината, като копалел и садил с най-разнообразни растения. Приготовлявал колекции от семена, които особено задържали любопитството на младия природоизпитател. На 8 год. възраст той владеел изкуството да присажда по най-различни начини.

Въпреки прилаганието си и големия интерес към знания Мичурин не е могъл да добие специално образование порази липса на средства. И вместо на работа в любимото му поприще, той постъпил на чиновническа служба. Заменяйки една служба с друга с цел да облекчи тежкото си материално положение, той не се огъвал под еднообразната и пълна с дребнавост чиновническа работа, а запазил жия стремежа си към работа в областта на растениевъдството. В малката градина на своя дом той поставил първите свои опити, които по-

късно пренесъл в закупения от него горски имот — първият му разсадник.

Започвайки работа в по-голям мащаб Мичурин се натъкнал на необходимостта от всеотранни познания върху живота и устройството на растенията, върху значението на различните почвени и климатически фактори. Той се звел упорито с изучаване на естествените науки, не откъсвайки теоритичното задълбочаване от опитното проверяване. Няколко пъти той заменил опитните участъци, въпреки тежките материални лишения, за да може да осигури още по-големи опитни постижения. Работил е главно в областта на хибридизацията, прилагайки и метода на отдалечената хибридизация и успял да създаде нови сортове ябълки, круши и др. плодово-ягодни растения. Някои от получените от него сортове се оказали извънредно ценни. Те му създали известност извън пределите на родината му.

За разрастване на опитния разсадник на Мичурин са били необходими все повече и повече средства, които не са били по силите на един човек. Той решава да отпрати апел към властта да подпомогне делото му — да уреди за хибридизационните работи специално държавно учреждение. Бюрократическата власт на царска Русия не удостоила с никакво внимание молбата на смелия новатор. Отговорът не е бил лишен и от обиди към Мичурин. Великият учен, обаче, не се отчаял.

Този, когото в родината пренебрегнали, оценявали чужденците. С видни представители на науката той водил кореспондентна връзка, а някои са посещавали и разсадника. Мичурин получавал на няколко пъти предложения да продаде създадените от него сортове в чужбина. Въпреки стесненото си материално положение, Мичурин не се съгласил, запазил делото си за своята родина.

Четиридесет години работил Мичурин при немонотно тежки условия. Липсата на средства не му дали възможност за широк размах в научно изследователската работа, но въпреки всичко той поставил основите на научната селекция в Русия.

След великата октомврийска революция Съветската държава оценила достойно работата на великия селекционер и нему веднага се били дадени на разположение необходимите средства, материали, кадри. Само за няколко години Мичурин създавал повече от 100 нови хибридни сортове круши, ябълки, вишни и др.

Съветската общественост следяла с особен интерес работата на Мичурин. Сам Ленин се отнасял с най-голямо уважение и внимание към неговата работа.

В първата селско-стопанска изложба от 1923 г. Мичурин за първи път след дългогодишен труд изложил постиженията си. Възторгът от неговото дело бил необикновен. Неговите кореспонденти от цялата страна се превърнали в негови сътрудници, като го снабдявали с редки растителни сортове. Разсадникът на Мичурин все повече се разраствал. Към него били уредени химическа и цитологична лаборатории. В 1928 г. той бил превърнат в селекционна генетична станция на името на Мичурин, а на следващата година е бил открит техникум пак на негово име.

Укрепването на колхозното стопанство, възвездането на едрото машинно земеделие дало нов мощен тласък на делото на Мичурин. Основани били множество разсадници на Мичурински сортове и редица учреждения все на базата на Мичуриновите постижения.

Град Мичуринск станал крупен център на научно-изследователско и промишлено гргдинарство. Въпреки напредналата си възраст Мичурин се стремил като истински труженик на прогресивната наука, да предаде опита и познанията си на младото поколение. С целия свой живот на неуморим работник, смел новатор, Мичурин посочил на

своите последователи как се служи на науката, на оная наука, която твори за широките народни маси, за тяхното щастие, която се стреми да направи научните постижения достъпни за младите работници.

Основен метод в научната работа на Мичурин е хибридацията. Той кръстосвал географски отдалечени раси, различни видове и даже различни родове. Отдалечена хибридацията той постигнал използвайки два главни метода: метод на посредничеството и метод на вегетативното сближение. Така, за да осъществи хибридацията между праскова и дива бадем, използвал метод посредник американската праскова. По втория метод той присаждал камелии от един вид върху друг. От присадката семената давали растения, които поделно се кръстосвали с подложката.

Важно откритие на Мичурин е „начинът на възпитание на хибридите“, което значи така да се въздейства върху тях, че те да развият като доминантни (господстващи) тези качества на родителите, които човек желае, като подбира условията на отглеждането на хибрида. Мичурин кръстосвал Самарска вишна (кисела) с Владимирска (сладка), хибридаът отглеждал при почва изписана от родината на последната и получил вишна с ценните качества на Владимирската. Мичурин работил и в областта на вегетативната хибридация. Върху крушево дърво присаждал ябълка, отстранявал клоните на подложката и присадката под влияние на подложката се изменила. Плодовете съчетали качества на круша и ябълка. Мичуриновско постижение е и климатизирането на южни сортове в по-северните части на Русия.

След дълъг плодотворен труд, в 1935 год., на 80 годишна възраст, Иван Владимирович починал като оставил на родината си и човечеството крайно ценни научни постижения.

Делото на великия пресборзвател на природата е подето от хилядите труженици на науката в великата страна на Съветите.

Д р Пасков



В фармако-химическата лаборатория на Черномирският кръст

Преди по-
дълго време
руският учен
Владимир
Комаров, бъ-
дещият пре-
седател на
Академията
на науките
в СССР, извършил пътешествие
в Манджурия и северната част
на Корея.



Бидейки ботаник, Комаров не
се ограничил със събиране само
на растения. През време на мно-
гочислените си походи по равни-
ните на Манджурия и по пла-
нините на Корея той събрал
много сведения за релефа и геоло-
гическото устройство на тези
страни, за живота и битата на
корейците и китайците.

Колекциите от растения, съ-
брали във време на тази оби-
колка, лежали в основата на
знаменития труд на В. А. Ко-
маров „Флората на Манджурия“.
В тази книга са били описани
1682 вида растения, от които
84 вида за пръв път. Растителният
мир на Манджурия е
бил открит за науката от В.
Л. Комаров.

— Великият физиолог И. П.
Павлов доказал, че кучетата об-
ладват способността да раз-
личават музикални тонове,
необикновено близки един до
друг. Веднаж в лабораторията
на Павлов било устроено „съз-
тезание“ между един диригент
на опера, притежаващ абсолю-
тен слух и куче. Един опреде-
лен тон бил свързан за кучето
с получаване на храна и пра-
вилността на отговора на жи-
вотното се установявала чрез
наблюдение върху електричните
желези. През време на съзтеза-
нието кучето не срещило ни
веднаж, докато диригентът от-
говорил правилно само в поло-
винката случаи.

СЪС ЗАДРУЖНИ УСИЛИЯ

Детски страници

КАК ИЗПАТИ КРУМ ОТ МНОГО УМ

Чуйте, малки, тази история —
тя от полза е за вас!
В междучастието в двора
гониха се Крум и Спас.
Но се сблъскаха и паднаха
на земята във праха —
Спас с ръката си пострада,
Крум си нарани крака.
Спас при доктора изтича,
със спирт раната изми,
марличка постави чиста
и със бинт я той обви.
Крум, обаче, побоя се,
че от йода ще боли,
в клас направо той прибра се,
раната с ръкав изтри.
Ала вечерта във къщи
на Крум много приложи —
на леглото той се тръшна,
в дрехите се омота.
В треска силна заподскача,
в огън челото гори



жажда силна го измъчва
раната боли, боли.
В обръч стегната главата
и ушите му бучат,
черни бръмбари рогати
вред пред погледа хвърчат.
— „Много ми е лошо, мамо!
Скоро доктор викай ти!“ —
Докторът дойде във къщи
и щом болния видя,
някак страшно се намръщи
и поклати той глава;
— „Веч е много късно! Жалко!
Изходът е сал един:
Жертваме крака на малкия,
от смърт за да го спасим!“
В болницата Крум отнесоха,
и потъна всичко в мрак. . .
А когато пак съвзе се,
беше само с един крак. . .
Днес на всекиго Крум казва;
— „Този съвет ти запомни;
с йод се винаги намазвай,
щом се малко нараниш!“

ВЛАДИМИР НЕВОЛИН

ЦАРЕТЕ НА ЗЕМЯТА

К. ЕВАЛД

Слънцето потъваше зад хоризонта и дългите му polegати лъчи позлатяваха възлите на ривата, която лениво се влечеше надолу из полето. На брега стоеше една стара върба, топеше дългите си клони във водата и дренеше. Тя беше много стара върба, сигурно най-старата от всички върби по света. Беше живала много, много неща беше видяла и, както всички стари хора, беще съсвсем изкуфяла — дънерът ѝ беше кух и се беше превърнал в грамедна хралупа. Възърът духна и разбърка клоните ѝ, възбата се размиръта в просяница и кухият ѝ дънер скръзна.

— Ей, по-полека! Ще затиснеш царя на земята! — викна един тънък глас от хралупата.

Върбата се разкъпа. Озърна се наоколо и понеже не видя никого, промърмори:

— Някой като че ли ме викаше. Дали така не ми се е сторило?

— Съвсем не ти се е сторило така, — извика пак тънък глас от хралупата. Аз викам аз, царят на земята!

— Я гледай! — рече старата върба. — Кой ли е тоя цар на земята и какво търси в моята хралупа. Сигурно някой се подготва с мен.

Върбата се наведе и погледна в хралупата си. Там имаше един комар. Да, най-обикновен комар.

— Ти ли си царят на земята? — изсмя се върбата. — Та ти си само един комар. И то по-лошо от другите комари, защото си много самодоволствен.

— Слушай, старо, не ме сбиждай! Викна комарът. — Аз наистина съм царят на земята. Ти слушала ли си баснята за лъва и комара. Как един комар победил веднаж лъва, като го хвалл по носа, докато лъва паднал на земята в безсилна ярост. Ти не си чула нищо, защото си проста върба, но тоя комар бях аз. Това, обаче, е нищо, то е дребна работа. Лъва победих аз само с хоботчето си, но освен него имам и друго страшно оръжие. Понеже си много неуква и по цял ден дренеш, сигурно не си чула нищо за маларията. Това е болест и то страшно болест. Тя стои скрита в моето хоботче. Когато ухапя някой човек тя минава в кръта му. Тоя човек става бледен, изпит, тресе го постоянно и вече не е годен за никаква работа. После, в повечето случаи, умира. А пък колкото се отнася до мен, аз съм наистина от царско потекло. Моят прапрадедо е ухапал Александър Македонски и го е заразил с малария. После Александър Македонски умрял. Това, което пишат по книжките, че великият цар бил умрял от преяждане и препиване не е вярно. От преяждане и препиване никой не умира. От малария се умира. Виждаш ли, той е бил най-великият от всички царе, но моят прапрадедо го победил, следователно и аз съм от благороден род. Да, ние сме най-силните същества на земята.

Върбата остана много очудена и тъкмо се канеше да му каже нещо, в хралупата влетя една голяма колкото бобено зърно тарна муха. Тя чу последните думи на комара и яростно забърмча:

— Бр-р-р! Ти ли си най-силния на земята! Как смееш! Не знаеш ли, че ние, мухите сме най-

силните? Хората се боят от нас най-много. Ние носим на крилето си холерата, дизентерията, коремния тиф и още много болести. Ние избиваме милиони хора по света. В Индия, Китай, Африка, по четирите краища на света човешката глупост ни е издигнала идоли и ни се кланя като на божества. А моя първи братовчед е мухата цец-це в Африка, която носи същата болест. Тежко и горко томува, когато остане. Какво гредствавашти пред нас, жалки комарю? Достатъчно е хората да поумнеят малко и те ще ви избият. . . те ще ви избият, като, като. . .

— Като мухи, — се чу един подигравателен глас от към влоха.

Мухата и комарът се обърнаха и замръзнаха по местата си. И двамата се разтрепериха. Там стоеше една голяма зелена жаба с изпъкнали очи.

— Добър вечер! — каза жабата учтиво и тромващо се поклони. — Какво виждам! Царете на земята треперят от една проста жаба като мен. Вече цял час ви слушам отън как се надлъгате. Вярно е, много хора избивате вие с вашите болести, но и хората не ви прощават. Те се борят с вас където и да ви срещнат. Вас, мухите избиват и се пазят от вас с чистота, а с комарите се справят, като пресушават блатата, където се въздигате. Освен това, и болестите, които им носите, не са толкова страшни. Хората имат болници, лекарства, лекари и скоро вашите болести ще бъдат обезвредени. Но, стига тълкувай! Аз съм само една гледна жаба и ще изям двамата царе, следователно и аз ще стана царица!

Тук приказката свършва. Сигурно ще искате да знаете, какво стана по-нататък, но какво да правя, когато и аз не зная какво стана след това?

МОЖЕТЕ ЛИ ДА



Ура, последен ден!

Како марш

Тонста и музика: Бор. Трешнов

Днес по-сладен ден донде ар- га-ри, е, у- ра! Че на тази го- до-на, у- ра, у- ра, у- ра!

С'ра-вост се тру- ди- не зна- ние да бе- ремъ Сладъ тру- да по- чер- на вech ще се да- демъ

Вечь с'бо- гомъ, вech с'бо- гомъ, тру- гар- че- та, У- ра! - Сладъ туй ще ни бла- го- да- ни- ния се, у- ра! У- ра, у- ра, у- ра, у- ра, у- ра, у- ра, у- ра, у- ра!

* * *

ИЗКУСТВОТО ДА СЕ СПИ В ПАЛАТКА

КЛЕФ РИД

Вие сте чели може би за папаници — смелите завоеватели на Северния полюс, за неу-

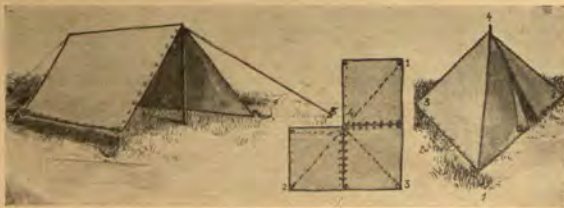
ТИ НАПРАВИТЕ?



страшните изследвачи на Монт Еварес, най-високия връх на света, или пък за пътуването на Свен Хедин из тайнствения Тибет — всички тези хора е трябвало да спят по цели месеци, с години в палатки, в тропически горещите нощи, сред ледовете и в снега, при вятър и проливни дъждове. Какво правеха всичките те, та не измръзваха при тънките стени на палатката?

Изкуство е, наистина, да се спи в палатка. И ако искате да усвоите това изкуство аз бих ви открил нещичко от неговите тайни. Не веднаж ми се е случвало да спя на палатка, при всякакво време и до сега, слава богу, не съм измръзвал, та дори и болен не съм бил.

Спането в палатка калява отлично тялото, а сутрешния въздух, гимнастическите упражнения и къпането при изгрев слънце прочистват и освежават отлично дробовете на живелия при застоен въздух организъм. И ако при твоего първо спане на палатка ти не можеш отведнаж да заспиш, то се дължи на непознатите звукове, които идват до твоите уши през стените на палатката, на шумоленето на вятъра между клонете, на ту близките ту далечните викове на кукумяката. Тази нощна музика, обаче, тъй те тревожи, че ти продължаваш да спиш спокойно и здраво чак до сутринта, когато те събуждат птичките със своите радостни песни.



Предварително условие за всичко това е, ти да можеш да си построиш една истинска и добра палатка. Има няколко вида палатки: продълговати и островърхи, палатки за един или двама души и такива за двадесет души. Безспорно ти исках да си построиш лека палатка, в която да можеш ти с още един или двама твои приятели да спиш.

Ако палатката се приготвя за студено време тя трябва да бъде изцяло затворена (вж. обр. 2). Цялата тайна за една истински топла палатка се състои именно в това да бъде възпрепятствано излъчването на телесната топлина на отделния човек и проникването на студения ношен въздух през стените. Палатките на северните изследователи, например, са особено грижливо затворени, платното опасва без прекъсване палатката отстрани и отгоре, като единствен изход е чрез една клапа някъде на половината височина на палатката. Чак такива предохранителни мерки ние разбира се, не е необходимо да вземаме, обаче, нашата палатка трябва да бъде достатъчно плътна и добре затворена.

За една продълговата палатка са необходими две покривала, които ще бъдат наклонени и които главно ще предпазват от дъжд и две триъгълни „завеси“ — едната за отпред и другата за отзад. За островърхата палатка са необходими три покривала. Как да бъде построена палатката е много лесно да се разбере по поместените тук рисунки. Необходимо е, обаче, платното на палатката да е колкото възможно по-здраво опънато, тъй като неопънатите дъбре стени се особено промокъени. И още нещо. Не забравяй да обградих палатката с окоп за дъжд (вж. обр. 1).

Когато вече ще лягаме да спим изхода на палатката се затваря грижливо. При островърхите палатки това е лесно тъй като на покривалото на палатката има защитни копчета. Сега да се раз-

положим да спим. Безспорно ние сме взели със себе си още една завивка за през ноща. Като възглавница ни служи раницата. Ако искахме да направим и нещо повече, то можем още да подложим сухи листа, та да спим на по-мекото. Впрочем, ако пода под палатката е меко горско място, то не трябва нищо друго да се прави, освен да не налетим на някой корен. Също тъй не трябва да се избира в никакъв случай алажино място само защото е мека поляна. Всеки случай, за да владееш изкуството да намериш най-подходящото място за лагеруване необходимо е да имаш повечко практика.

Който възнамерява да прекара по-дълго време на палатка би направил добре, ако си приготви спален човал. Приготвянето на спален човал всъщност е много леко нещо. Завивката (одеало или платнище) се завива от всички страни, също както при обикновения човал. От едната по-къса страна се оставя отвор, голям колкото да може човек да се провее през него. Спалният човал задържа топлината на тялото, а когато стане студено може и главата да се скрие в него.

Трябва ли, обаче, преди лягането да се събличаме или да спим с дрехите си? Правилото гласи, всичко, което тъй или иначе притеснява тялото, трябва да се смъкне и преди всичко обувката, чорепите, колана и презрамките. Най-добре е една дълга, свободна риза и нищо повече. Тялото трябва правилно и свободно да диша. Човек мръзне по-малко под една единствена широка, но топла покривка, отколкото в много плътни прилепнали дрехи.

И когато се събудиш скочи веднага на крака. Едно не много дълго бягане със свободни гърби-прогонва и последния остатък лош въздух от дробовете и ти дишаш дълбоко, радостно посрещайки новия ден.



КУРИЛСКИТЕ ОСТРОВИ

СЕРГЕЙ МАРКОВ



През август 1945 г. съветската артилерия, танкове и пехота нанесоха мощен удар върху железобетонните укрепления на Курилските острови. След упорити боеве цялата островна верига бе очистена от японците. На остров Сюмусю сега се издига величествен паметник на мястото, където двама безсмъртни съветски герои с няколко връзки гранати се хвърлиха под японските танкове.

Червеното знаме се вее сега над Курилските острови. От полуостров Камчатка до остров Хоккайдо се издига над морето тази сурова страна. В нея всичко е необикновено, всичко е като в приказка. Като камена стрела се спуска на юг Голямата Курилска верига дълга повече от 1,200 километра. Повърхнината на всичките острови заедно е 15,600 квадратни километра.

Татърде малко е изучена и поставена в услуга на човека природата на тази интересна страна. Забелязано е, че покрай Курилските острови през лятото отиват в Берингово и Камчатско море кашалоти и селдови китове. През есента се връщат в корейските води. Не по малко от осемнадесет действащи вулкани изхвърлят своите пари и лава. Тук има и снежни върхове и тъмни огнедишащи планини. Охотското море излъчва такава светлина, че на мореплавателя му се струва, като че високите вълни са произведени от електрически дъски. Почти всеки един от островите е обграден

с чудовищен венец от водорасли. Няма друго място по света, което да е толкова богато с подводна растителност, както Курилските острови. Морската мъгла, светенето на вълните, движението на дългите водорасли, ярките пари, огъня на вулканите и черните базалтови скали — ето Курилските острови. Корабите се отбиват понякога в тихите заливи, някои от които са кратери на угаснали вулкани. Каменистите насипи надвисват над морето. Казват, че от едно докосване на крилата на птиците, във вълните се спуснат десетки хиляди килограми черен чакъл. Крайбрежните скали са покрити с хиляди накацали птици. Парите се издигат над топлите извори, които така много изобилстват в тази вулканическа страна. Сяра и злато, желязо и бисер може да се намери в Курилите. Цялото тяхно богатство не е още открито. Бяла бреза расте в островните долини почти наравно с бамбуковите дървета. Незабравка расте заедно със здравец, миризливата роза и карамфилите. Островите са прорязани с буйни пенести реки; а тях се вди благородната пастърва, а в устията отива и сьомга. Горите на южните Курилски острови са глухи и диви. Тях никой не ги е разчиствал. Едва ли и сега е възможно да се преминат бамбуковите гъсталаци Японците, които господстваха на Курилите не са успели да проникнат във вътрешността на островите. Сяра и йод, морска зелка, шаран, бисер, морски бобър, много видове риби, ценни кожи на дивите зверове — ето какво дават сега навъсените Курили на великата съветска страна.

Разгърнете картата на Курилите и вие ще видите там множество руски названия — върховете Кренищина и Саричега, проливите Диана, Головина, Надежда, вулкан Левашев. Руските хора, пър-



Селище на о-в Кунасири

вите откриватели на Курилските острови, са живяли в дружба и съгласие с курилските туземци — айните — и уважавали техните обичаи и език. Зетова в руската география са взети много названия и от айнския език, отнасящи се към Курилските острови.

Въз време на своето владичество на Курилите японците така са извратили руските и айнските названия, че често не могат да се узнаят.

Курилските острови са били отдавна населени със силния, здрав и миролюбив народ, наречен айну. Учените мислят, че някога айните са населявали цяла Япония, но са били изтласкани от японците в Курилите и Сахалин. Произхождението

на айните е твърде загадъчно. Тях обикновено не ги причисляват към определена група народи. Високи, космати, прилични по това на великоруските селяни, айните всякога са се занимавали с мирен труд — лов на дивеч и риба. Руският учен Л. Я. Щеренберг не малко труд е вложил да изучава произхода на айните и в 1927 г. постави пред световната наука на обсъждане неговата догата, че айните са дошли от Нова Зеландия. У новозеландските мюри и у айните съществуват общи художествени орнаменти, забелязано е било също така сходство на езика на айните с наречията на някои племена на островите на южните морета.

Съдбата на курилските айни е наистина страшна. Японците са прикачвали най-различни измислици на айните. Още в 1887 година в една от книгите, издадени от императорския японски университет в Токио, е писано, че айните „представляват някаква преход между човек и звер“, още тогава те са твърждали, че айните са „нисша раса“. След завладяването на Курилите японците насилствено преселвали айните в особени села, където ги поставяли да живеят под строг контрол. На айните било строго забранено да напускат о-в Си-



Село на айни

котан, който станал тюрма за тях. И айните починали да измират. Раздразнението на японците се усилвало още повече, понеже айните не забравяли руските обичаи, носели руски дрехи. На о-в Сикотан айните свободно си говорили по руски. Те носили имена Яков, Лаврентий, Авраам, Елисей и др. Съдбата на айните на Курилските острови била в ръцете на японското „Патриотическо общество за раздаване на справедливост“. То унищожавало айните. Колко айни са останали живи понастоящем не се знае. Японците в последните години не са писали в литературата за населението на курилските острови. Предполага се, че на островите се наброяват около 10 хиляди постоянни жители. Почти всички те са японци. За броя на японските гарнизони на Курилските острови, вероятно подробно е разказал на съветските офицери през август 1945 г. генерал-лейтенант Цуцуми Хусаки. Той е командвал войските на Курилите и той подписал акта за капитулцията. Самурците не са се предали изведнъж. Те са се залавяли за всяка къс лавава земя, отбранявайки Курилите. Не напразно на гранитните обелиски, поставени на курилските брегове е имало надписи: „Курилските острови са ключ към господството на Япония в северните морета, нашата врата на север“.

Но настана ден, когато заговори съветската артилерия. Оръдията на бреговата отбрана от камчатския нос Лопатка изпращаха снаряд след снаряд през бурния пролив, който отделя Камчатка от Сомую (първия остров). Железният ураган разрушил японските укрепления. Съветските войски се спуснаха в штурм за овладяване Курилите.

Заявлява гърмът на сраженията. Суровото мъже погребва в своите светящи дълбини телата на „завоевателите“ от Токио. Курилските острови станали неделна чест от съветския тихоокеански север.



Залив на Курилските острови

ОТГЛЕНДАНЕ БУБИ

ЕВГЕНИЯ ПЛНИЧЕРСКА

За да бъде добре материално един народ, той трябва да умее да използва природните богатства страната си. Копринената буба, от която се предизват милиони човешки същества в света вирее отгично и у нас. На много места из страната ни червенкокръстите отглеждат с отличен успех буби. В желан-ето си да бъдем от полза при тези прекрасни инициатива даваме някои сведения и напътствия по отглеждането на това доходно насекомо

Копринената буба е позната от хиляди години. Жената на един от най старите китайски владетели, на име Селинг-ши, първа е уловила бубата в диво състояние и я е отхранила. Това станало около 2697 години преди Христа. С времето копринената индустрия успяла да се разпространи из цялата Китайска империя.

Изясненето на бубено семе извън границите на китайската империя се наказвало със закон. В Европа, бубеното семе било пренесено за първи път в 552 г. след Христа, в кухите бестуни на двама монаси. През 8 век. копринената индустрия била вече позната на вси-ки европейски държави.

В България копринената индустрия стои на доста високо стъпало. Тя се явява като главен поминък на голяма част от населението. Бубарите в страната ни добиват бубено семе сами или си купуват.

Бубеното семе или яйцето е много дребно, на цял жълто, като след време потъмнява и става розово-сиво, който цвят запазва до излюпването. Неоплодените яйца са винаги жълти.

Напролет, когато черницата се разлисти, бубеното семе се подготвя за люлене. В определена за това стая, бубеното семе се нарежда на сухи и чисти етажерки и в това положение, при температура на стаята, която се повишава всеки ден с по един градус, семето прекарва 10—12 дни.

В надвечерие то на излюпването, яйцата променят цвета си от розово сив, на бледо сив. Това е признак, че на другата сутрин, червейчето ще се излюпи. Над яйцата се поставя клонче с млади черничевы листа на големина колкото лещачка и се чака излюпването на бубичката, което става сутрин между 6 и 10 часа.

Новоизлюпените бубички са много малки и се движат бавно. Те се изкачват отгоре на черничевите листенца, за да могат по лесно да се хранят. В това време клончетата се адгнат заедно с бубите и се пренасят на чисто място.

Копринените буби са много претенциозни животинки и храната им трябва да се избира и пази най-старателно, защото в противен случай те измират. Черничевите листа трябва да се берат с чисти ръце, да бъдат сухи и се пазят от заларване.

Всяка възраст, през която бубата преминава, изисква различно количество и качество храна. Сочните черничевы листа, напр. могат да се употребяват за бубите само от първа и втора възраст; след това те стават вредни, особено за четвъртата и пета възраст, защото причиняват болестите грасерия (жълтеница) и флашерия. Храната трябва да се разпределя и дава на периоди, а именно:

в първа, втора и трета възраст — хранене през 6 часа — четири пъти в денонощието; в четвърта възраст — през 4 часа — 6 пъти в денонощието; а в пета възраст бубите трябва да се хранят непрекъснато от 4 часа сутринта до 10 и половина вечерта.

Бубите изискват голяма чистота, без която не могат да живеят. Ето защо, редовно трябва да им се чисти, като се премахват старите черничевы листа и нечистотите, изхвърлени от самите буби. Чистенето става сутрин, когато им се дава за първи път храна, и то по следния начин: върху черничевите листа, между които се намират бубите, се поставят книги, предварително надупчени, така че бубите да могат да се промушават през тези дупки. Върху книгите се поставя прясна черничева шума, която бързо бива надушена от бубите и те веднага излизат над книгите през направените дупки. Когато всички буби са вече при чистата шума, книгата се адига и отдолу чистенето става вече много лесно. Бубите трябва отареме навреме да се разредяват, за да дишат по-свободно.

За да се премахнат влагата и въздувоникса от бубарницата, тя трябва да се проветрява често особено при петава възраст.

Копринената буба прекарва пет възраст, като след всяка една, прекарва известен период от време в съм. През това време тя съблича кожата си и следващата възраст има вече нова кожа и става значително по-голяма. Преди да заспи бубата си изплити копринена постелка, за която се залавя с лъжливите си крачка и заспива. В момента на излизането от старата кожа, постелката много улеснява този процес и затова тя не трябва да се премахва.

Благодарение на много добре развитите си сетивни органи, бубата поглъща само чиста храна, лесно я подушва и т. н. Освен това и цялото тяло на бубата е твърде чувствително, поради което бубите не бива да се пипат с ръце.

Първите по важност за човека органи и зародишното той отглежда бубата, са двете копринени жезли. Те представляват тънки, дълги и завити тръбици, различните части на които носят различни имена: предните — секреторни, средните — резервуарни и последните — екскреторни. В първите се отделя и напътства коприненото вещество или фибриона; в резервуарните тръбици се отделят багрилните вещества, а екскреторните тръбици дават форма на копринения конец.

Коприната е непотребно за тялото на бубата вещество, което тя отделя при три случая: за спазително въже във време на падане, за постелка при събличането и най-главно за образуване на пашкуле.

Коприненото вещество или фибриона, отначало има форма на зрънца, но след като се съедини с протоплазмата се превръща в лепкава, лъскава материя. Противоположни качества на фибриона има гребто-лепилово, което се образува едновременно с него. То е зърнесто, мътно и лесно възприема багрилните вещества, които идват от кръвата — ако бубата има жълта кръв, и коп-

рината ѝ е жълта, ако тя е бяла, коприната е бяла.

Ако потопим копринените ници в оцетна киселина, коприненото вещество постепенно се отваря и става способно да се точи на дълъг, як конец, наречен флорентински и се употребява от рибарите за въдици, защото има цвета на водата и не се забелязва от рибите.

След като бубята преси последния си сън, тя достига пълното си развитие и започва да вие пашула си. С постоянно въртене на главичката си, бубичката търпеливо насновава своя пашкул за около десет-дванадесет дни и остава вътре като кваквада.

Още прясно наснована, пашкулите се прибират за отможаване и преработване. Известно число пашкули се отделят за размножаване. Те се оставят на сухо място и е нужно да им се поддържа постоянна температура.

Изхвъркването на пеперудата от пашкула става обикновено след 18—20 дена от завързването на същия, между четири и осем часа сутринта. С специална, изпусната от нея течност, пеперудата размеква пашкуле, отваря си дупчица, осасваждава се от кваквата си риза и изхвърква. Пеперу-

дата не може и не хвърчи много. Тя само намира сухо място, подхозило за съхране на яйца и там остава да чека да дойде мъжката, и на разперени криле, да оплоди яйцата, които тя снася и умира. С това се завършва живота на копринената буба, а яйцата се прибират за другата пролет, когато от тях ще се изкляят нови бубички.

За да се получи добросъществена коприва от пашкулите, нужно е да се пложат много грижи. Още самото събиране и сортирането трябва да се извършат много внимателно, след което пашкулите се спичат, за да се предотврати изхвъркването на пеперудата, и следва внимателно газоставане във връшка вода. Нужно е още преработване, доскато се получи годна за употреба коприва.

Бубите, са много претенциозни и лесно заболяват, като най-често страдат от болести: пирин, флатерия (тифус), мускардина и грасерия (жълтеница).

Всеки бубовъдец трябва да се грижи извънредно много за здравето на бубите си, защото отглеждането на буби е един малко мъчен, но богато възнаграден труд. Това нищо ожно неглед на секомо дава големи доходи на милиони хора.

ДА СЕ ЗАПАСИМ С НАРОДНИ ЧАЙОВЕ И БИЛКИ

Нашата страна е богата с много ценни лечебни растения, които постепенно заемат погаемото им се място в официалната медицина. Някои нашески медицински растения са добили широко приложение в народната медицина, а други се ценят като превъзходни чайове. При едно основно проучване те могат да изместят много чуждестранни дроги, за всякакви на които нашата страна дава много ценни продукти.

Повечето медицински растения се събират през пролетта и лятото по време на тяхното цъфтене. Нашите млади черенокръстичи могат и трябва да допринесат много за събирането на ценни медицински растения. Ще изброим някои от тях, времето за събирането на които настъпи.

Липов цвят

Липовият цвят се събира поради ценните му качества. Той съдържа етерично масло, гликозиди, слеза, восък, захар, танин и др. Има потогонно действие и намалява спазмите на гледната мускулатура. Препоръчва се като добро лечебно средство там, където е необходимо да се предизвика изпотяване, а именно: при простуда, хрема, бронхит, кашлица, пресипнал глас, ангина, ревматизъм и др. Външно прилагат под формата на мехлем за лекуване на рани.

Липовият цвят е и един отличен ароматичен чай, който през зимата е много полезен. Употребяват го под формата на чай (запарка).

Лайка

Лайката е едно от най-широко разпространените у нас медицински растения. Расте навсякъде из страната. Цъфти през втората половина на пролетта и лятото. Употребяват се с лечебна цел цветовете, които съдържат до 4 1/2% етерично масло, горчиви вещества, смола с фитостерин, танин, салицилова киселина, до 3% гликозид и др.

Лайката има противовъзпалително действие,

като свива разширените капилляри. Смята се, че етеричното масло има таква свойство. Има и успокоително действие върху стените на стомаха и червата, като премахва спазмите им.

Употребява се като успокоително средство при повишена раздразнителност, при зъбобол, колики и стомашно-червени болки у децата, при лош дъх в устата, при черендрогни, бълбурени, жълтени и други страдания. Външно се употребява при възпаление на гърлото като гергера, при хеморонди, при конюнктивита за промивки, за лекуване на рани и др.

Приготвя се най-често запарка, а именно, когато се залива 1 супена лъжица лайка с 1 чаша гореща вода, стои 20 минути, прецъдва се и се пие като чай или пък служи за пръв-вкъ.

Обикновена коприва

Разпространена е навред в България. Употребяват се младите листа и стръкчетата, а също корените и семената. Листата се берат пролет, а семената към края на лятото, корените есен и рано пролет.

Копривата съдържа танин, секретин, витамин С, А и К. Поради ценните витамини, които съдържа, тя се явява, като едно много ценно средство за лекуване на хипо и витаминнози А, С и К, особено през ранната пролет, когато организмът е изчерпал всичките си витаминни запаси. Прилага се като кръвоочиращо средство, главно при гинекологични кръвотечения, за лекуване на мускули и ставен ревматизъм (като се прилага „паренето“ с коприва), като кръвоочистително средство, при запек и др.

Външно се употребява за възбуждане и растежа на косата, като се приготвява отвара от корените в сует и след това се правят фризици.

Вътрешно се употребява, като се прави запарка от 15 гр. листа на 30 гр. вода и се пие като 4-5 супени лъжици на ден.

МЛАДЕЖКИ ЧЕРВЕН КРЪСТ ПО СВЕТА

НОВА ЗЕЛАНДИЯ

Полски деца в Нова Зеландия

В Паката, близо до Велингтон има 700—800 полски деца. Тези деца са преминали хиляди мили, откъдето са напуснали Полша, работейки и просейки из пътя докато са стигнали в Персия. Британските войски са се грижили за тях в продължение на година и половина. В Техеран има детски гробища, които броят 2000 гроба на загинали от глад и мизерия полски деца. Сега при чистия въздух и новозеландското слънце, децата подобряват здравето си и увеличават теллото. Отначало болницата беше претълънена от деца, болни от малария и кожни болести, причинени от недохранване. Сега, обаче, случаните на малария намаляха, а кожните заболявания изчезнаха съвсем.

Червенокръстците от Нова Зеландия вземат дейно участие в помощната акция в полза на тези деца. При пристигането им една сума от 185 лири е била предварително задържана от фонда на Мл. Червен кръст, за да се усигури продоволствието на тези деца до пристигането и настаняването им в лагера.

Червенокръстците от Нова-Зеландия им изпращат всякакви колети. През учебните ваканции са били качени в новозеландски семейства. Много новозеландци са могли да изучат по от близо характера и културата на гостите си. Полските деца са участвували в изложението и в концерта на Младешкия Червен кръст, състояли се наскоро в Велингтон.

ФРАНЦИЯ

Френските червенокръстци подпомагат приятелите си в нужда

Червенокръстците от училището Pierre Brosolette в Шатедей — Малабри (на 6 км. от Париж) са предложили на Френския Червен кръст да се гравят за училище, което е пострадало от войната.

Така те започнали да покровителствуват училището за момчета на Fretin. Това училище е изпратило много тъжен, но много красив албум, в албума на Шатедей показва засмяно и благодарствашо предградие на Париж.

В всеки клас учениците са събирали вари, които директорът изпратил на Червения кръст за да бъдат направени колети с подаръци. Така малките измъчени деца от училището Fretin са били

развеселени на няколко пъти с колети. С помощта на учителката по шев са били изработени престилки ризи и са били изплетени пуловери.

ИТАЛИЯ.

Италиянския Мл. Червен кръст започна отново дейност си

Италиянския Мл. Червен кръст се е преустроил и е започнал отново различна дейност в полза на ненахранените и бедни деца и в полза на най-нуждаещите се училища.

През последното лято Мл. Червен кръст в Рим е организирал 150 летни курса с цел да се откъснат децата от улицата. Приблизително 6000 деца са били приброани в курсовете. Учителите са били заплатени от Мл. Червен кръст.

Поемното на някои общи разходи от самите училища позволява да се изпратят децата в летни колонии, да се купят материали за първа помощ, укрепителни лекарства за ония училища, където няма нито лекар, нито аптека.

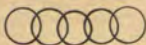
Събраните по седмицата на Червения кръст пари бяха изрехозавани за покупка на тоалетни предмети (сапун), четки за зъби, паста за зъби и пр. които бяха раздадени на най-нуждаещите се деца.

Италиянският Младешки Червен кръст желее да започне размяна на междушколска международна кореспонденция.



Рибно масло, готово за натопарване за холандските деца от Канадския Млад. Черв. кръст.

ФИЗКУЛТУРА



ПОЛЗАТА ОТ ТЕЛЕСНИТЕ УПРАЖНЕНИЯ

Д-р Кр. Панайотова

Телесното възпитание има за цел, чрез съответни упражнения, да постигне пълно развитие и нормално функциониране на човешкия организъм.

Телесните упражнения са дълбоко вкоренени в природата на човека. Те са свързани с изразходване на енергия. Загубата на енергия, изразяваща се в изразходване на енергитичните вещества на клетките — въглехидрати и други органически съединения, предизвиква увеличение на асимилационната способност на същите — способност за усвояване на хранителните вещества. Асимилационната способност пък усилява процесите на обмяната и увеличава изобиложността на клетките и по-специално — размножаването им. Резултатът е увеличено растене и развитие на тялото. Ако телесните упражнения се извършват в време, когато организмът показва и вътрешна готовност към растене, тогава те се явяват като средство, чрез което волево можем да повишим това растене.

При телесните упражнения влизат в действие нервната система и съзнанието. Нервната система участва чрез предаване на командите на мозъка до отделните части на тялото, а съзнанието — чрез психологичните процеси, изразяващи се в съсредоточеност, мислене, напрежение на волята и пр.

Не само хората на умствения, но и тези на физическия труд се нуждаят от телесни упражнения, тъй като последния не може никога напълно да зачисти систематичните телесни упражнения. Телесните упражнения следователно идат още да премахнат недостатъците от застоялия живот и лошото телодържане (изкривяване на скелета на ученици, чиновници, обушари, шпачи и др.) и да изравнят развитието на останалите напред в това отношение части на тялото.

Телесните упражнения са предимно мускулна дейност и поради това имат голямо значение преди



всичко за развитието на мускулите. Докато една обикновена машина, когато работи, се похабява, живата машина, каквато е мускула, се засилва при подходящи упражнения. Това нарастване на мускулите се дължи на наддебеляване и увеличение броя на мускулните влакна.

Умерената работа, играта и добре проведената гимнастика развиват хармонично скелета, тъй като улесняват храненето на костите, спомагат за нарастването и вкостяването им и способстват ставите да добият по-голяма гъвкавост.

Работящите мускули, понеже трябва да получават повече гориво, т. е. рени, възбуджат апетита и ускоряват храносмилането. По специално, когато се упражняват коремните мускули, увеличават се силата на перисталтичните движения на стомаха и червата, с което в още по-голяма степен се допринася за правилното функциониране на храносмилателния апарат.

Кръвообръщението също се влияе от телесните упражнения.

Когато мускулите работят, капиллярите — най-тънките разклонения на кръвоносните съдове, се разширяват, увеличават повърхността си и по този начин се стига до усилена обмяна на веществата — приемане на хранителни материали и излъчване на отпадни продукти.

Свайвайки се, мускулите притискат и опразват вените и засилват центростремителното кръвообръщение. Последствието е, че сърцето се свива по-често и кръвата циркулира по-добре не само в работещите мускули, но и в другите части на тялото. Този изобилен ток от кръв чак до най-отдалечените клетки донася възобновление на организация и усещане на свежест и добро самочувствие.

Чрез възбуждане апетита, улесняване храносмилането и подтикване кръвообръщението, телесните упражнения регулират обмяната на веществата. Този обмяна дава едно непрекъснато клетъчно обновление — образуване на нови клетъчни елементи и тъкани.

Влиянието върху дишането се изразява в това, че то става по-пълно и с по-широка амплитуда, като едновременно се увеличават гърдният кош и белодробното съдържание.

Мускулната дейност упражнява полезно действие и върху потенето и кожното дишане; тя съдейства за правилното функциониране на потните жлези, когато е умерена и рационална.

Телесните упражнения имат благотворно действие и върху функцията на бъбреците. Сърцето, свайвайки се по-усилено и о-често, изпраща на бъбреците повече кръв, поради което те работят по-енергично.

Благотворното влияние на телесните упражнения върху нервната система се обяснява по следния начин: чрез усиляне кръвообръщението и дишането, умерените упражнения на чист въздух, спомагат за отнасяне на отровните остатъци от мозъчната работа. От това мозъкът и нервите си отпочиват. Телесните упражнения са следователно, добро предпазно средство против нервна умора.

Телесни упражнения, целящи да дадат по-голяма деспособност на организма в известна насока, се наричат трениране.

Тренираният се отличава с по-голяма издръжливост при телесни усилия. У него има едно също повишение на телесните сили. У тренирания умората настъпва по-късно. Благодарение на тези две качества, именно повишение на телесните сили и забавяне на настъпване на умората, тренираният има по-голяма работоспособност.

Ако тренирането надмине известна граница, то преминава в претрениране т. е. преумора и изтощение, изразяващи се в отпадналост, внезапно спадане на телото, липса на апетит, лош сън, неприятни усещания от страна на сърцето, запътяване и неохота за работа, дори и след почивка.

Тези неприятни явления на преумората се дължат на това, че при нея се изразходва голямо количество енергия, която не може да бъде набавена и при най-обилно хранене. Разпадните продукти от усилената работа имат също така не по-малко влияние за появяване симптомите на преумората.

Различаване три вида телесни упражнения: 1. силови упражнения, 2. дълготрайни упражнения или упражнения за издръжливост и 3. бързи упражнения.

При силовите упражнения се предизвиква развиване на най-голяма сила от страна на мускулите чрез преодоляване на голяма съпротива — напр. повдигане на тежести.

Силовите упражнения биват: общи и местни. При общите участвуват повече мускулни групи, а при местните — малко такива, дори само отделни мускули. Към силовите упражнения спадат и всички видове свободни упражнения в право, седнало или легнало положение и упражненията за телодържане.

Дълготрайните упражнения или упражнения за издръжливост се характеризират с извършване на последователни, ритмично повтарящи се движения. Към тях спадат: ходенето, продължително бягане, гребането, скиорството и пр.

При бързите упражнения има ритмично повтаряне на един двигателен акт, както при упражненията на издръжливост, но повторението става много бързо, например бързо бягане, гребане колояздене и пр.

Различните видове телесни упражнения имат различни въздействия върху тялото. Тези, при свободните упражнения, тялото получава хармонично мускулно развитие. При сканането се упражняват голям брой мускули и се усилява ловкостта и гъвкавостта. При плаването се развиват мускулите на крайниците, усилява се дихателната функция и става закаляване на тялото. При гребане с весла се развиват мускулите на ръцете, рамената, гърдния кош, корена и краката. При този спорт трябва да се внимава за преумора.

Последвайки въздействието на различните видове телесни упражнения, следва да се спрем на игрите, туризъм, колективните игри и пр.

Игрите са също ценен фактор за телесното възпитание, защото спортуващият прибегва до тях само до толкова, до колкото позволяват силите му. При тях гърдния кош се разширява, кръвообръщението се подобрява, сърцето закрепва.

При туризъм движението не е едностранчиво и не се извършва под знака на състезанието, както това е при спорта. При туризъм

движенията се провеждат сред просторната ненагладна природа, където човек се чувства волен, свободен.

Както с екскурзиите, така и с лагерите и летните колонии се цели, щото младежта под влияние на слънцето, въздуха, упражненията и работата да се кали телесно, както и да се възпита сред примитивна обстановка в дух на взаимомощ, самостоятелност и находчивост.

Облеклото при извършване на телесните упражнения трябва да бъде специално — спортно, приготвено от тънка, еластична, трикотажна материя. То трябва да бъде такова, че да не причинява ни най-малко стягане или притискане на тялото.

Като се има предвид голямата полза от телесните упражнения, става ясно от каква първостепенна важност е да се създадат условия за масовото им провеждане. Тия условия се състоят в създаване места за спортване — гимнастически салони, игрища, плувни басейни, колодруми и др. и то в брой и размери, че да дават възможност за спортване на широк кръг хора. Второто условие е, чрез едно правилно разпределение на свободното време, да се даде възможност на тези хора да спортуват.

— Български Младежки Червен кръст бе представен на конгреса на демократична младеж с 22 делегати от всички области на страната. В Ц. К. на демократичната младеж бяха избрани нашият председател Д-р Георги Ангелов и Славка Младенова, член на Върх. управление.

— Излезе от печат пиеската „Момчето Мирко“ от Д-р Н. Менслов. Цена 40 лв. Издание на Б.М.Ч.К., бул. „Дондуков“, 63 Доставка си я веднага.

— Тази книжка 7 и 8 излиза двойна и ще бъде последна преди ваканцията. Книжките 9 и 10 ще бъдат изпратени на абонатите с започването на новата учебна година.

— Излезе от печат „Алкохол и алкохолизъм“ от Д-р Н. Станчев. Цена 70 лв. Адрес „Сердика“ 18 — Соф. я. Препоръчваме ме я на червенкръстците.

СЪДЪРЖАНИЕ

Областните конференции и първия червенкръстки конгрес — Ял. Гелеманов; Програмна декларация на първия конгрес на демократичната младеж; Скъп гост на Българския Червен кръст; Противоздравни навици — Д-р. Г. Ангелов; Зиновий П. Соловеев; Цанко Церковски — биографични бележки; Пъдар — разказ — Ц. Церковски; Стрептомицин — Дж. Д. Ратклиф; Иван Владимирович Мичурин — Д-р Пасков; От всякъде; Как изпати Крум от много ум — Вл. Неволин; Царете на земята — К. Евалд; Ура, последен ден! песен. Б. Тричков; Изкуството да се спи в палатка — Кл. Рид.; Курилските острови — Сергей Марков; Отлеждане буби — Ев. Паничерска; Да се запалим с лечебни билки и чайове; Младежки Червен кръст по света; Ползата от телесните упражнения — Д-р К. Панайотова; Съобщения.

Художник Георги Петров.

Печатница „Нива“, ул. Цар Симеон, 120 — София, тел. 3-31-43

РЕДАКТИРА КОМИТЕТ.

Редактор Алеко Големанов

Адрес: Бул. Дондуков, 63
тел. 66-18 чек. с-ка 4000

Год. абонамент:
300 лева

БАНКА БЪЛГАРСКИ КРЕДИТ

30 КЛОНА В ПРОВИНЦИЯТА
В ОСТАНАЛИТЕ ГРАДОВЕ
ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА ПРИ
КЛОНОВЕТЕ НА Б. Н. БАНКА

КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ ЛЕВА 577.900.000

П Л А С М Е Н Т Л Е В А 12.720.000.000

ИЗВЪРШВА ВСИЧКИ
БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ
ТЕЛЕГР. АДРЕС — БЪЛКРЕД

ЛИТОГРАФИЯ „БАЛКАН“

И В А Н Ц. Н А Й Д Е Н О В

СОФИЯ, БУЛ. МАРИЯ ЛУИЗА, 94 — ТЕЛЕФОН 3-16-75

Репродукционна инсталация
Офсетов печат
Фото-офсетов печат
Плосък печат
Релефен печат

ФОТОЛИТО
Трицветен ролен печат
Парафинна инсталация
Бобинна инсталация
Инсталация за лакиране и др.

ЛЕКАРСКА КООПЕРАЦИЯ — СОФИЯ

ЗА ОБЩИ ДОСТАВКИ И ПРОИЗВОДСТВО В БЪЛГАРИЯ
ТЕЛЕГР. АДРЕС „ЛЕКОП“ ЧЕК. С-КИ 540, 5310 ТЕЛЕФ. 2-34-02

Приемат се за поправка всякакви инструменти и апарати. Доставка и обзавеждане на лекарски кабинети и болници. Производство на инструменти и лекарски мебели и принадлежности.

ТЪРСЕТЕ ВИНАГИ СЪСЛОВНАТА СИ ЛЕКАРСКА КООПЕРАЦИЯ
ОТДЕЛ „КНИГОИЗДАТЕЛСТВО“:

Чрез този отдел лекарската кооперация цели:
Намаление цената на медицинската литература, въвеждане на българската медицинска мисъл, подържане справедлив и нормален хонорар за авторите. Издава учебници и хабилитации.

ИЗЛЕЗЕ ОТ ПЕЧАТ:

Обща биология — Проф. Д-р М. Попов
Болести на стомаха — гастрит, Язва
и рак — Д-р Т. Ташев.

Търсете винаги „ЛЕКОП“ — София

ПОЩЕНСКА СПЕСТОВНА КАСА

(ОСНОВАНА ПРЕЗ 1896 ГОДИНА)

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ
СОФИЯ — УЛ. МОСКОВСКА № 19

I. СПЕСТОВНА СЛУЖБА:

КЪМ 1 ЮНИ 1946 ГОД. ИМА 12.250.000.000 ЛВ.
СПЕСТЯВАНИЯ — 925.000 СПЕСТИТЕЛИ И Е
ВЪВЕДЕНА В 990 ТЕЛЕГРАФОПОЩЕНСКИ
СТАНЦИИ. ВЛОГОВЕТЕ СА ГАРАНТИРАНИ
ОТ ДЪРЖАВАТА НЕ ПОДЛЕНАТ НА СЕК-
ВЕСТЪР. ТАЙНАТА АБСОЛЮТНО ЗАПАЗЕНА

II. ЧЕКОВА СЛУЖБА:

СМЕТКОПРИТЕЖАТЕЛИ 10.100
АВОАРИ ПО СМЕТКИТЕ 1300.000.000 ЛЕВА
КАСОВА СЛУЖБА ПРИ ЦЕНТРАЛНОТО
УЧЕ В СОФИЯ И ПРИ 990 Т. П. СТАНЦИИ

ЛИТОГРАФИЯ „ЗВЕЗДА“ А. Д. — СОФИЯ

БУЛ. ХР. БОТЕВ 54 — ТЕЛЕФ. 2-11-19

ГРАФИЧЕСКО ЗАВЕДЕНИЕ
ЗА ФОТО-ОФСЕТ, ОФСЕТ, ФОТОЛИТОГРАФИЯ
ХРОМОЛИТОГРАФИЯ, ПЕЧАТНИЦА И КАРТОНАЖ

ИЗВЪРШВА ВСИЧКИ ЛИТОГРАФСКИ РАБОТИ
ПО ФОТО-ОФСЕТОВ И ЛИТОГРАФСКИ
НАЧИН ОТПЕЧАТВА АКЦИИ, ОБЛИГАЦИИ
ПЛАКАТИ, КАЛЕНДАРИ, ЦЕННИ КНИЖА,
ТЪРГОВСКИ АМБАЛАЖИ И ДРУГИ

Българско акционерно д-во „СУЛТАНАСТ“

ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА
ШПЕРПЛАТ. ЦЕНТРАЛА
В СОФИЯ, УЛ. „СЕРДИКА“ № 13,
ТЕЛ. № 2-44-21, ФАБРИКА В
С. ЧЕРНИ ВИТ – ТЕТЕВЕНСКО,
ТЕЛЕФОН № 2

НАЙ-НОВАТА МОДЕРНА И
НАЙ-ГОЛЯМА ФАБРИКА
ЗА ШПЕРПЛАТ. ПРОИЗ-
ВОДСТВО НА ВСИЧКИ
ВИДОВЕ ВИСОКОКАЧЕ-
СТВЕНИ ШПЕРПЛАТИ
МАРКА „СЛОН“.

СТОЛИЧНА ОБЩИНСКА БАНКА

АВТОНОМНО ОБЩИНСКО УЧРЕЖДЕНИЕ ПОД НЕОГРАНИЧЕНАТА
ОТГОВОРНОСТ НА СТОЛИЧНАТА ОБЩИНА

СОФИЯ, УЛ. ГР. ИГНАТЕНВ. № 12 – ТЕЛ. 2-00-93

ОСНОВЕН КАПИТАЛ 20.000.000 лв.
ОТПУСКА ЗАЕМИ СРЕЩУ ЗАЛОГ НА ВЕЩИ,
ПЕНСИ И ОБЛИГАЦИИ ОТ 5 1/2% ЗАЕМ НА
СВОБОДАТА ОТ 1945 ГОД. СРЕЩУ 7%
ГОДИШНА ЛИХВА

П Р И Е М А В Л О Г О В Е :

СРОЧНИ ПРИ 4 1/2% ГОДИШНА ЛИХВА И
БЕЗСРОЧНИ ПРИ 4% ГОДИШНА ЛИХВА

ВАШАТА КАЛКУЛАЦИЯ
НЕ Е ВЕРНА

ДО КАТО НЕ СМАЗВАТЕ
МАШИНИТЕ СИ С
ПОДХОДЯЩИ ГРЕСОВЕ

SKF ЗА СЪМЕНИ ЛАГЕРИ

ЧИЛ I ЗА АВТОМОБИЛИ

ЧИЛ II ЗА МАШИНИ
ЗАВОДИ НИКОЛА ЧИЛОВ АД



БЪЛГАРСКА
ДЪРЖАВНА
ЛОТАРИЯ

ЩАСТИЕ ЗА ВСИЧКИ

КУПУВАЙТЕ РЕДОВНО
БИЛЕТИ ОТ ВСЯКИ ДЯЛ

МАРКОЛЮБИТЕЛИ,

КУПУВАЙТЕ СПЕЦИАЛНИТЕ МАРКИ,
ИЗДАДЕНИ ОТ БЪЛГАРСКИЯ ЧЕРВЕН
КРЪСТ ОТ ВСИЧКИ БУДКИ, КНИЖАР-
НИЦИ И КЛОНОВЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

**БЪЛГАРСКО
АКЦИОНЕРНО
ДРУЖЕСТВО**

**ГРАНИТОИД
ЗА ЕЛЕКТРИЧЕСКИ,
ИНДУСТРИАЛНИ И
МИННИ ПРЕДПРИЯТИЯ**

П Р О И З В О Д С Т В А :

*електрическа енергия,
портланд-цимент,
разни видове гипс и ци-
ментови изделия, пирин-
ски каменни въглища и
брикети*

У Ч А С Т И Я :

*минно акц. д-во „Пирин“,
каменовъглено акц. д-во
„Вулкан“*